

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายพิเชษฐ สถิรชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริง

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ส่งคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) พร้อมเอกสารประกอบ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. นายพิเชษฐ สถิรชวาล ขณะยื่นคำร้องดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ส่วนในอดีตเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๕) ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (รัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคความหวังใหม่ (ปัจจุบันเป็นพรรคไทยรักไทย) จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕๒

๒. นายพิเชษฐ สถิรชวาล ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่างกรรมต่างวาระ เมื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ครั้งที่ ๑)

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วหนึ่งปี

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบบัญชีรายชื่อพรรค

ครั้งที่ ๖ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
อุตสาหกรรม

ครั้งที่ ๗ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ
บัญชีรายชื่อพรรค

ครั้งที่ ๘ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แล้วหนึ่งปี

ครั้งที่ ๙ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ
บัญชีรายชื่อพรรคแล้วหนึ่งปี

๓. ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินปรากฏว่า นายพิเชษฐ
สธิขवाल ไม่แสดงหนี้สินที่มีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ทั้ง ๕ ครั้ง หนี้สินจำนวนดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ อ่านคำพิพากษา
เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ คดีดังกล่าว ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท
นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ เป็นจำเลยที่ ๑ และฟ้องนายพิเชษฐ สธิขवाल ในฐานะผู้ค้ำประกัน
เป็นจำเลยที่ ๔ โดยจำเลยทั้งหมดต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท

หลังจากศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาแล้ว ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช (โจทก์) ได้ขอให้
นายพิเชษฐ สธิขवाल (จำเลยที่ ๔) ชำระหนี้แก่ ธนาคาร ฯ แต่นายพิเชษฐ ฯ เพิกเฉยไม่ชำระหนี้
ตามกำหนดระยะเวลาที่ศาลสั่ง ธนาคาร ฯ จึงร้องขอต่อศาลขอให้มีการบังคับคดี และเจ้าพนักงาน
บังคับคดีของศาลแพ่งได้ทำการยึดทรัพย์ของนายพิเชษฐ ฯ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ดังนี้

(๑) ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๗๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่
๑ ไร่ ๖๘ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สธิขवाल คู่สมรสของนายพิเชษฐ ฯ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง
เป็นบ้าน เลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๒) ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่
๑ งาน กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สธิขवाल คู่สมรสของนายพิเชษฐ์ ฯ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นบ้าน
เลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๓) ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑๔.๕ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของนายพิเชษฐ ๑ และนางสุรีย์ ๑ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๔) ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๘ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑๔.๖ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของนายพิเชษฐ ๑ และนางสุรีย์ ๑ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

นางสุรีย์ ๑ คู่สมรสของนายพิเชษฐ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ ของจัดทรัพย์ที่ดิน ๒ แปลง คือ ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๓๔๑ และเลขที่ ๑๕๒๐๗ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เป็นบ้าน เลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร ว่า เป็นสินส่วนตัว และเป็นกรรมสิทธิ์ของตนแต่ผู้เดียว เพื่อให้ถอนการยึดทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งได้ขอคืนส่วนที่ดิน ๒ แปลง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ และเลขที่ ๑๔๕๖๖๘ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ และ ๔๐๐/๔๑ ว่า เป็นสินสมรสระหว่างนายพิเชษฐ ๑ กับตน ที่มีได้มีส่วนรู้เห็น หรือเกี่ยวข้องหรือยินยอมหรือให้สัตยาบันต่อการกระทำของนายพิเชษฐ ๑ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีคืนส่วนของเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์ดังกล่าว

๔. สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้นายพิเชษฐ ๑ ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้สินที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชี ๑ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้เตือนให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอีกครั้ง ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๕. นายพิเชษฐ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ชี้แจงเหตุผลของการไม่แสดง รายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ๑ ว่า ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้บังคับเอาจากลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และอยู่ระหว่างการร้องขอตทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถแสดงบัญชี ๑ ได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

๖. หลังจากการชี้แจง นายพิเชษฐ ๑ ได้ยื่นบัญชี ๑ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เป็นการยื่นครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อพรรคครบหนึ่งปี แต่นายพิเชษฐ ๑ ก็ไม่ได้แสดงรายการหนี้สินจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชี ๑ แต่อย่างใด

๗. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๖๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายพิเชษฐ ๗ มิได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหนี้ร่วมกับลูกหนี้รายอื่นอีก ๔ คน ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในการยื่นบัญชี ๗ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๕ ครั้ง โดยที่นายพิเชษฐ ๗ ได้ทราบถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าวมาก่อนแล้วตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นเวลาก่อนการยื่นบัญชี ๗ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบในการยื่นบัญชี ๗ ครั้งที่ ๘ ว่า เป็นหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เท่านั้นโดยมิได้ระบุว่าหนี้สินตามสัญญาค้ำประกันเรื่องใด จำนวนเท่าใด ทั้งไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบ และในการชี้แจงก็อ้างเหตุผลว่า เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล นั้น เท่ากับเป็นการยอมรับว่ามีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าวไว้ เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ซึ่งก็ไม่สมเหตุผล เพราะศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้นายพิเชษฐ ๗ รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นจำนวนหนี้ที่แน่นอนแล้ว การต่อสู้ในชั้นศาลเกี่ยวกับการบังคับคดี ก็เป็นเพียงการต่อสู้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้น หากให้การต่อสู้ในมูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้วอันจะเป็นเหตุให้ต้องปกปิดไม่ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียง ว่า นายพิเชษฐ ๘ สิริชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณารับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และได้แจ้งผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหาตามคำร้อง และเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ได้รับคำชี้แจงของผู้ถูกร้องและเอกสารประกอบ ดังนี้

ข้อ ๑ ผู้ถูกร้องชี้แจงสรุปว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ สรุปผลการพิจารณาของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี รวม ๕ ครั้ง แล้วแต่กรณี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยผู้ร้องมิได้บรรยายคำร้อง ลำดับข้อเท็จจริงให้เห็นว่า ความจงใจของผู้ถูกร้องในการยื่น

บัญชีแสดงรายการ ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือความจงใจที่จะปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ตอนใด เกิดขึ้นในการยื่นบัญชีแสดงรายการ ฯ ครั้งใดบ้าง การพิจารณาของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาลงมติเป็นแต่ละครั้งอย่างไร หรือไม่ เอกสารประกอบ คำร้องของผู้ร้องก็ไม่ยอมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ครั้งใด โดยเฉพาะครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ มาด้วย จึงเป็นคำร้องขอให้ พิจารณาวินิจฉัยที่เคลือบคลุม ทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้องตรงต่อข้อเท็จจริงและ พยานหลักฐานของแต่ละกรรมความผิดที่ถูกกล่าวหาได้ ไม่ชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัย

อีกประการหนึ่ง ผู้ถูกร้องเห็นว่า การที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องทั้งในเรื่องจงใจ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และเรื่องจงใจ ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบในการยื่นบัญชี ฯ ดังกล่าว เป็นข้อกล่าวหาที่เคลือบคลุม เพราะ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ได้แยกข้อกล่าวหานี้ไว้อย่างชัดเจนว่า การยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ นั้น เป็นกรณีหนึ่ง การปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเป็นอีกกรณีหนึ่ง ผู้ร้องไม่สามารถบรรยายให้เห็นว่าผู้ถูกร้องกระทำความผิดในข้อกล่าวหาใดแน่ จึงเป็นคำร้องขอให้พิจารณา วินิจฉัยที่ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและ หนี้สินของนายฉัตรชัย วีระเชวงกุล เจ้าหน้าที่ตรวจสอบของ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจ ปกปิดไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เท่านั้น การที่ผู้ร้อง บรรยายอ้างมาทั้งสองข้อกล่าวหาจึงเป็นการกล่าวหาที่สับสน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในทางคดี เช่นเดียวกับที่กล่าวมาในวรรคแรก

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องชี้แจงเพิ่มเติมว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๑ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่ง โดยให้ยื่นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕๒ และในวรรคสุดท้ายของมาตรา ๒๕๒ ยังบัญญัติให้ยื่นอีกครั้งหนึ่ง ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พ้นจาก ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี ด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม ยังได้กำหนดให้ประธานกรรมการ ป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคแรก ยังกำหนดว่า ในกรณีที่มีการยื่นบัญชี เพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้ว จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา อีกด้วย

เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และข้อกำหนดตามมาตรา ๓๕ วรรคสาม และมาตรา ๓๖ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวประกอบกันแล้ว แสดงว่า

(๑) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะต้องมีการประชุมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความมีอยู่จริงของทรัพย์สินดังกล่าวโดยเร็วทุกครั้ง

(๒) โดยเฉพาะกรณีที่มีการยื่นเพราะเหตุผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่ง หรือตาย นอกจากจะต้องตรวจสอบโดยเร็วแล้ว ยังจะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบนำประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

พิจารณาจากคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ตลอดจนเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง และพิจารณาจากขั้นตอนดำเนินการของผู้ร้อง ไม่ปรากฏว่า ผู้ร้องได้กระทำการดังกล่าวมาในแต่ละครั้ง ทั้งไม่ปรากฏว่า ได้มีการจัดทำรายงานประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่อย่างใด แสดงว่า ผู้ร้องจงใจที่จะฝ่าฝืนและกระทำผิดรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด และฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเหตุให้การดำเนินการทุกประการของผู้ร้องในคดีนี้เป็นโมฆะ ด้วยเหตุแห่งการกระทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเฉพาะที่ออกตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาให้กระบวนการตรวจสอบพิจารณา และลงมติของผู้ร้องเป็นโมฆะทั้งสิ้น

ข้อ ๓ ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อไปว่า นอกจากผู้ร้องจะได้กระทำความผิดด้วยการไม่ตรวจสอบทุกครั้ง ที่ผู้ร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ตามที่กล่าวมาในข้อ ๒ แล้ว ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงจากคำร้องและรายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ว่า ผู้ร้องได้ลงมือตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ของผู้ถูกร้องในแต่ละครั้งเมื่อใดแน่ ข้อเท็จจริงกลับแสดงว่า เมื่อผู้ร้องตรวจพบรายการหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ แล้ว จึงได้ย้อนกลับไปตรวจสอบย้อนหลังทั้งหมด เห็นได้จากคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ข้อ ๕ ผู้ร้อง

เพิ่งได้ทำหนังสือถึงธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ (เอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องลำดับที่ ๐๐๔๒) และได้รับแจ้งจากธนาคารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ว่าผู้ร้องมีความรับผิดชอบกับธนาคารในฐานะผู้ค้ำประกันตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ที่ธนาคารส่งให้แก่ นางฤดี จิวลักษณ์ กรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น (เอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องลำดับที่ ๐๐๐๕) จากนั้น ผู้ร้องจึงได้พื้่งนำเอาข้อมูลที่ได้รับมาไปตรวจสอบย้อนกลับไปถึงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องที่ยื่นมาก่อนหน้านี้ทุกครั้งที่เป็นการกระทำอันไม่ชอบ ขาดความเที่ยงธรรมและประสงคร้ายต่อผู้ถูกร้อง

ข้อ ๔ ประการสำคัญอีกประการหนึ่ง ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๗ ของผู้ถูกร้องในแต่ละครั้ง ทั้ง ๕ ครั้ง หากผู้ร้องจะได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ผู้ถูกร้องย่อมมีโอกาสที่จะชี้แจงหรือขอแก้ไขข้อบกพร่องเสียแต่แรก โดยไม่ต้องถูกร้องให้พ้นจากตำแหน่งและจำกัดสิทธิทางการเมืองเช่นคดีนี้ เพราะความผิดพลาดเล็กน้อยเพียงไม่ได้แสดงรายการหนี้สินที่ผู้ร้องค้ำประกันผู้อื่นลงไปบัญชีทรัพย์สินเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก เนื่องจากรายการหนี้ค้ำประกันเช่นนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดเลย ไม่มีผลกระทบต่อทั้งผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหรือบุคคลภายนอก

หากผู้ร้องมีความบริสุทธิ์ใจด้วยการลงมือตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของผู้ถูกร้องเสียแต่ครั้งต้นๆ และสอบถามให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้ถูกร้อง ความผิดพลาดเช่นนี้ก็จะมีโอกาสเกิดขึ้นแต่อย่างใด ผู้ร้องในฐานะเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินหนี้สิน ๗ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เรียกว่า เป็นผู้ชำนาญการในเรื่องการยื่นบัญชี ๗ ยิ่งกว่าผู้ใด ย่อมสามารถตระหนัก รับรู้ รับทราบเป็นอย่างดีว่า นับแต่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปรากฏว่ามีการยื่นบัญชีผิดพลาด บกพร่องอยู่เสมอ แม้กระทั่งทุกวันนี้ก็ยังมีกรณีผิดพลาดบกพร่องอยู่ ซึ่งหากผู้ร้อง หรือเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องให้คำแนะนำใดๆ แล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะปฏิบัติตามเสมอ ผู้ถูกร้องเองก็เช่นกัน หลายครั้งที่ต้องขอคำแนะนำในการกรอกรายการจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. หลายครั้งที่ถูกเตือนให้แก้ไขรายการที่บกพร่องบางรายการทุกครั้ง ผู้ถูกร้องจะปฏิบัติตามคำแนะนำด้วยดี ผิดจากคดีนี้ที่ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับคำแนะนำใดๆ เลย พฤติกรรมที่จ้องแสวงหาข้อบกพร่องในการกรอกบัญชี ๗ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาเป็นข้อจับผิดและกล่าวโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเยี่ยงนี้ เป็นเครื่องบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงเจตนาอันไม่บริสุทธิ์ของผู้ร้องในคดีนี้

ยิ่งกว่านั้น เมื่อได้พิจารณารายงานการตรวจสอบของนายฉัตรชัย วีระเชวงกุล เจ้าพนักงาน
ป.ป.ช. ๓ (เอกสารแนบท้ายคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ลำดับที่ ๐๐๐๑-๐๐๒๘) จะเห็นว่าประเด็น
พิจารณาในหน้า ๐๐๒๐-๐๐๒๑ ที่เป็นประเด็นกล่าวหาผู้ถูกร้องมีทั้งหมด ๕ ประเด็น คือ

๑. กรณีนายพิเชษฐ สติธชวาล ไม่ยื่นบัญชีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วย
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นการกระทำ
โดยจงใจไม่ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

๒. กรณีนายพิเชษฐ สติธชวาล ยื่นบัญชี ฯ โดยไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา เป็นการกระทำโดยจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีตามที่กฎหมาย
กำหนดหรือไม่

๓. กรณีนายพิเชษฐ สติธชวาล ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. บางบัญชี ฯ แต่ได้แสดงมาในภายหลัง เป็นการกระทำโดยจงใจยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่

๔. กรณีนายพิเชษฐ สติธชวาล ไม่แสดงเงินกู้จากธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาห้าแยก
ปากเกร็ด จำนวน ๔,๖๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการกระทำโดยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่

๕. กรณีนายพิเชษฐ สติธชวาล ไม่แสดงหนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำกัด
จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกันตาม
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ เป็นการกระทำโดยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่

ทั้ง ๕ ประเด็น มีข้อพิจารณาและความเห็นที่สรุปว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดไม่แสดงรายการหนี้สิน
ในประเด็นที่ ๕ เพียงประเด็นเดียว ส่วน ๔ ประเด็นแรก พิจารณาว่าไม่จงใจ ซึ่งต่อมา คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ได้ลงมติไปตามความเห็นของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

ข้อสังเกตที่สำคัญคือ ข้อพิจารณาและความเห็นในประเด็นที่ ๑ และ ๒ ได้ใช้เหตุผลในการ
วินิจฉัยอย่างเดียวกัน กล่าวคือ

ประเด็นที่ ๑ ฯลฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับคำชี้แจงของนายพิเชษฐ สติธชวาล แล้ว
เห็นว่า ช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงระยะเวลาที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ เป็นการเข้าใจผิดธรรมดา
การยื่นในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นใช้กับตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
มหาดไทยด้วย ดังนั้นจึงเห็นว่าไม่เป็นการจงใจ ฯลฯ

ประเด็นที่ ๒ ฯลฯ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการยื่นบัญชีครั้งแรกเมื่อเพิ่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่จึงอาจเกิดความผิดพลาด ในการจัดเตรียมเอกสารดังกล่าว ดังนั้น จึงเห็นว่าผู้ยื่นไม่สนใจ จากข้อพิจารณาของสองประเด็นนี้สรุปได้ว่า

๑. ผู้ร้องยอมรับอย่างชัดเจนว่าในช่วงระยะเวลาประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ๆ มีความผิดพลาดบกพร่อง เกิดขึ้นได้เป็นธรรมดา

๒. หากผู้ร้องตรวจสอบบัญชีของผู้ถูกร้องตั้งแต่ครั้งแรกที่ยื่นเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ (กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ผู้ถูกร้องก็จะไม่ถูกพิจารณาว่าผิดในขณะนั้น และเมื่อผู้ถูกร้องถูกตรวจสอบ สอบถามให้ชี้แจง หรือได้รับคำแนะนำในห้วงเวลานั้น (๒๕๕๐ - ๒๕๕๑) ผู้ถูกร้องสามารถยื่นรายการหนี้ค้ำประกันที่เป็นหนี้ตามคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ เสียให้ถูกต้องตรงตามข้อพิจารณาของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่ตอนนั้น ปัญหาในการยื่นบัญชีครั้งต่อมาจนถึงครั้งที่ ๕ ก็จะไม่เกิดขึ้น

เมื่อผู้ร้องลงมือตรวจสอบโดยล่าช้าจนปี ๒๕๕๔ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับผู้ถูกร้องไม่เคยถูกทักท้วงหรือถูกเรียกให้ชี้แจง หรือถูกพิจารณาวินิจฉัยประเด็นนี้มาก่อน ผู้ถูกร้องซึ่งเข้าใจอยู่เดิมว่าหนี้ค้ำประกันเป็นหนี้ที่ยังไม่แน่นอนจึงไม่ได้ยื่นแสดงรายการหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวลงไปบัญชีที่ยื่นต่อมาทุกครั้ง

ข้อ ๕ ผู้ถูกร้องขอชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แต่ประการใด ดังเหตุผลที่จะได้กราบเรียนต่อไปนี้

๕.๑ ผู้ถูกร้องเชื่อโดยสุจริตใจว่า หนี้ค้ำประกันผู้อื่นยังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้เพราะในขณะที่มีการดำเนินคดีโดยธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ต่อบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากลูกหนี้ตลอดเวลาว่า กำลังเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้อยู่ และรับรองจะไม่ให้ผู้ถูกร้องต้องรับผิดชอบใดๆ ซึ่งถ้าหากลูกหนี้สามารถเจรจาทำความตกลงชำระหนี้กับธนาคารเจ้าหนี้ได้สำเร็จ ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันก็จะไม่มีหนี้อะไรต้องรับผิดชอบ

การค้ำประกันลูกหนี้รายนี้ มีผู้ค้ำประกันทั้งหมด ๔ รายด้วยกัน และถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ทั้ง ๔ คน ผู้ถูกร้องเป็นผู้ค้ำประกันคนที่ ๓ ผู้ถูกร้องเข้าใจในขณะนั้นว่าตัวเลขยอดหนี้ยังไม่อาจกำหนดได้แน่นอน เพราะธนาคารอาจบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ชั้นต้นก่อน ซึ่งหากไม่พอค่อยมาเฉลี่ยเอากับผู้ค้ำประกันคนอื่นๆ ต่อไป

๕.๒ หากผู้ถูกร้องระบุตัวเลขหนี้ลงไปจำนวนเท่าใดก็ตาม ซึ่งต่อมาปรากฏว่าไม่ตรงตามนั้น เพราะเหตุที่ลูกหนี้สามารถเจรจากับเจ้าหนี้ได้ หรือมีการชำระหนี้ไปบางส่วนแล้วการระงับยอดหนี้ไว้ในบัญชีอาจเป็นเรื่องยื่นเท็จได้

ผู้ถูกร้องก็ดี นายสมศักดิ์ อัสวเรขา ที่เป็นผู้จัดทำบัญชีให้แก่ผู้ถูกร้องก็ดี ต่างก็ไม่ใช่นักกฎหมายและไม่ใช่มามีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี (นายสมศักดิ์ ฯ จบปริญญาทางด้านรัฐศาสตร์) จึงต่างเข้าใจเหมือนกันว่า หนี้ค้ำประกันที่ยังไม่สามารถยืนยันตัวเลขแน่นอนได้ไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

๕.๓ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ ที่มีการออกกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผู้ถูกร้องและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนอื่นๆ ต่างได้รับเอกสารคำอธิบายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการกรอกรายการจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นข้อแนะนำประกอบการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยในเอกสารคำอธิบายดังกล่าว มีคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นใบแทรกมาด้วย ๑ ฉบับ ในใบแทรกนั้น มีคำแนะนำทั้งหมด ๑๕ ข้อ ข้อที่ ๑๕ มีข้อความว่า “กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” รายละเอียดเอกสารปรากฏตามเอกสารชุดจำนวน ๘ แผ่น

จากเนื้อความในคำแนะนำนี้ ทำให้ผู้ถูกร้องยิ่งเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่า ความเข้าใจดังกล่าวมาในข้อ ๕.๑, ๕.๒ ของผู้ถูกร้องนั้น ถูกต้อง เพราะคดีที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ฟ้องผู้ถูกร้องและผู้ค้ำประกันคนอื่นๆ นั้น เป็นหนี้ค้ำประกันเงินกู้ประเภทเบิกเงินเกินบัญชี และตัวเงินดังกล่าวรายละเอียดที่ปรากฏตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

ด้วยเหตุที่ผู้ถูกร้องมีความเข้าใจดังกล่าวมาในข้อ ๕.๑, ๕.๒ และพิจารณาเชื่อจากคำแนะนำในการยื่นบัญชีของสำนักงาน ป.ป.ช. เอง ประกอบกับไม่เคยได้รับการแนะนำเป็นอย่างอื่น ทำให้ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นรายการหนี้ค้ำประกันของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ลงในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรก และยังถือปฏิบัติภายใต้ความเชื่อเดิมตลอดมา โดยไม่ได้แจ้งในบัญชีครั้งต่อๆ มาด้วยทุกครั้ง จนกระทั่งถึงครั้งที่ ๘ และ ๙ จึงได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมดังที่ได้กล่าวต่อไปในข้อ ๕.๕, ๕.๖

๕.๔ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจาก นางประภา วิริยะประไพกิจ ผู้ค้าประกันคนที่ ๔ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๕ ในคดีที่บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ถูกธนาคารเครดิต ออะกริกอล อินโดสุเอช ฟ้องเป็นคดีว่า นางประภา ฯ ได้ชำระเงินให้แก่ธนาคารโดยชำระที่ศาลจำนวน ๔๔,๓๕๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจโดยสุจริตว่า ภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้องน่าจะหมดไปแล้ว อีกทั้งนายอภิชัย ศักดิ์ชลารท กรรมการผู้มีอำนาจในบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด จะคอยแจ้งต่อผู้ถูกร้องเสมอว่าบริษัทจะรับผิดชอบต่อภาระหนี้สินทั้งหมดเอง ผู้ถูกร้องจึงยิ่งเชื่อมั่นว่า ผู้ถูกร้องไม่มีการที่จะต้องรับผิดชอบในหนี้สินของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด

รายละเอียดการชำระหนี้ของนางประภา วิริยะประไพกิจ ผู้ถูกร้องได้ขอให้นางประภา ฯ คัดถ่ายสำเนามาให้ และขอส่งศาลพร้อมคำชี้แจงนี้ (ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลำดับที่ ๐๕ - ๑๑ จำนวน ๓ แผ่น)

กรณีจึงเห็นได้ชัดว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบแต่อย่างใด

๕.๕ นอกจากข้อเท็จจริง เหตุผล ที่กล่าวมาในข้อ ๕.๑ ถึง ๕.๔ แล้ว ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและก่อนที่จะครบกำหนดต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบ ๑ ปี ผู้ถูกร้องได้รับคำแนะนำจากทนายความท่านหนึ่งว่า กรณีค้ำประกันของผู้ถูกร้องซึ่งถือเป็นหนี้อันไม่แน่นอนนั้น ควรแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อน ผู้ถูกร้องจึงได้แจ้งให้นายสมศักดิ์ อัสวเรา ดำเนินการแจ้งไปในการยื่นบัญชี ครั้งที่ ๘ ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ตามเอกสารแนบท้ายคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย เล่มที่ ๗

นายสมศักดิ์ อัสวเรา จึงได้จัดทำรายการหนี้สินเพิ่มเติมแจ้งเป็นเอกสารประกอบในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ครั้งที่ ๘ โดยระบุแจ้งว่า ผู้ถูกร้องมีหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวม ๖ รายการ คือ

๑. การค้ำประกันบริษัท ทีเอส แกรนิต กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
๒. การค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
๓. การค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารอินโดสุเอช จำกัด
๔. การค้ำประกันบริษัท รวมไทยเคหะ จำกัด กับธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
๕. การค้ำประกันบริษัท รวมไทยเคหะ จำกัด กับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
๖. การค้ำประกันบริษัท รวมไทยเคหะ จำกัด กับธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน)

การกระทำประกันในหนี้ที่เป็นปัญหาของคดีนี้ อยู่ในรายการที่ ๓ ของ ๖ รายการนั้น นอกจากนั้น ยังได้มีการแจ้งเหตุผลไว้ด้วยว่าเป็นการแจ้งให้ทราบก่อนในเบื้องต้น เพราะขณะนี้ ยังไม่ทราบว่าหนี้สินที่เกิดขึ้นจะเป็นจำนวนเงินเท่าใด ถ้ามีการผัดนัด เนื่องจาก

- (๑) ไม่ทราบว่าบริษัทที่ค้ำประกันมีสถานะและการประกอบการเป็นอย่างไร
- (๒) ไม่ทราบจำนวนเงินที่เป็นหนี้ และการชำระเงินนั้น บริษัทต่าง ๆ ดำเนินการอย่างไร
- (๓) หลักทรัพย์ค้ำประกันที่ประเมินไว้มีราคาเป็นอย่างไร ซึ่งหลักทรัพย์อาจจะสูงกว่าหรือต่ำกว่าหนี้ก็ได้
- (๔) เจ้าหนี้ยังไม่ได้แจ้งรายการหนี้สินการค้ำประกันให้ทราบ

เหตุผลทั้ง ๔ ประการที่ผู้ถูกร้องอธิบายไว้ เป็นคำอธิบายที่เกิดจากความเข้าใจของผู้ถูกร้อง และนายสมศักดิ์ อัสวเรขา จริงๆ โดยมองที่ตัวเลขสุดท้ายที่ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันจะต้องชำระ ในที่สุดเป็นหลัก ความเข้าใจนี้อยู่บนพื้นฐานของความสุจริต ความเข้าใจนี้หากจะถือว่าเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ก็เป็นเพียงความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เท่านั้น ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาชั่วร้าย หรือมุ่งปกปิด ความชั่วของตน ซึ่งในการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเห็นว่าความเข้าใจดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องก็ชอบที่จะให้คำแนะนำที่ถูกต้องต่อผู้ยื่นบัญชีเสีย การแนะนำ ในฐานะผู้ชำนาญการเป็นการกระทำที่ง่ายมาก มิใช่เป็นเรื่องพันวิสัยแต่ประการใด

ยิ่งไปกว่านั้น หากจะได้พิจารณาประโยคสองบรรทัดสุดท้ายของเอกสาร คำว่า “ข้าพเจ้า จึงขอแจ้งให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้น เพื่อแสดงเจตนาในเรื่องการค้ำประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต” นั้น เป็นการแสดงเจตนาในเรื่องการค้ำประกัน ที่ตรงไปตรงมาอย่างยิ่งว่า ผู้ถูกร้องต้องการแสดงเจตนา เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบว่า ผู้ถูกร้องมีการค้ำประกันอยู่ ๖ รายการ เป็นการแสดงเจตนาให้รู้เพื่อนำไปตรวจสอบได้เพราะผู้ยื่นบัญชีทุกคนต่างทราบดีว่า คณะกรรมการจะต้องตรวจสอบโดยละเอียดทั้งทรัพย์สินและหนี้สินอยู่แล้ว

ดังนั้น การตีความการแสดงเจตนาในเรื่องการค้ำประกันว่าเป็นเท็จ หรือปกปิดยอมเป็นการตีความที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและความเป็นธรรม

๕.๖ มีข้ออันควรพิจารณาโดยถ่วงแท้ว่า การยื่นรายการหนี้สินเพิ่มเติมดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๕.๕ นอกจากจะเป็นการแสดงว่า ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนา หรือตั้งใจที่จะปกปิดรายการหนี้สิน ดังที่ถูกลกล่าวหาแล้ว ยังคงต้องพิจารณาด้วยว่า ความประสงค์ในการแจ้งรายละเอียดหนี้สินเพิ่มเติมต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นคำอธิบายเจตนาถึงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตั้งแต่

ครั้งแรก จนถึงครั้งที่ ผู้ถูกร้องแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินในครั้งที่ ๘ และ ๙ นี้ด้วย เพราะรายการที่แจ้งไปมีรายละเอียดเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมตามอำนาจที่ตนมีอยู่ตามกฎหมายได้

หากผู้ถูกร้องจงใจที่จะปกปิดแล้ว ผู้ถูกร้องจะแจ้งรายการหนี้สินเพิ่มเติมซึ่งมีหนี้รายการที่ถูกกล่าวหาไว้รวมอยู่ด้วยเพื่อวัตถุประสงค์อะไร เพราะยอมเป็นที่ประจักษ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถตรวจสอบพบได้โดยง่าย ดังได้กล่าวมาแล้ว

เพียงข้อเท็จจริงเท่านั้น ก็พอที่จะชี้ชัดได้แล้วว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีความตั้งใจที่จะยื่นรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามข้อกล่าวหาของผู้ร้อง

๕.๗ ผู้ถูกร้องชี้แจงเพิ่มเติมว่า หลังจากที่ผู้ถูกร้องได้แสดงเจตนาอันบริสุทธิ์ด้วยการแจ้งรายการหนี้สินเพิ่มเติมกรณีหนี้ค้ำประกันไว้ในเอกสารประกอบการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ ดังกล่าวมาในข้อ ๕.๕ แล้ว ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับคำแนะนำใดๆ จากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. เลย จนเวลาได้ล่วงเลยมาจนถึงกำหนดที่ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นครั้งที่ ๙ ผู้ถูกร้องจึงยื่นรายการหนี้สินเพิ่มเติมประเภทหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ตามข้อความเดิมไปอีกครั้งหนึ่ง ดังปรากฏตามเอกสารการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งที่ ๙ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เอกสารแนบท้ายคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยเล่มที่ ๗ การยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๙ จึงเป็นการแสดงเจตนาอีกครั้งหนึ่งเหมือนกับการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ ดังที่กล่าวมาในข้อ ๕.๕ ของคำชี้แจงนี้

สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาหรือจงใจที่จะปกปิดหรือยื่นบัญชี ฯ เท็จแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับแสดงว่า ผู้ถูกร้องตั้งใจจะแจ้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างแท้จริง ซึ่งแม้จนถึงบัดนี้ ผู้ถูกร้องก็ยังไม่เคยได้รับคำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับเรื่องยื่นบัญชีหนี้สินอันเกิดแต่การค้ำประกันแต่ประการใด

๕.๘ ตามคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยของผู้ร้องและเอกสารประกอบนั้น ผู้ถูกร้องได้พิจารณาโดยละเอียดแล้ว มีข้อสังเกตอันเกี่ยวกับคดีนี้ ดังนี้

(๑) ปรากฏว่า ผู้ร้องโดยนางฤดี จิวลักษณ์ ได้ตรวจสอบความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องด้วยการมีหนังสือสอบถามถึงธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจง (เอกสารลำดับที่ ๑๕ - ๑๗ จำนวน ๓ แผ่น ซึ่งตรงกับเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องลำดับแผ่นที่ ๐๐๔๒)

ในขณะนั้น ผู้ร้องยังตรวจไม่พบรายการหนี้ค้ำประกันจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท

(๒) วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี โดยการยื่นครั้งนี้เป็นการยื่นครั้งที่ ๘ และได้แจ้งรายการหนี้สินเพิ่มเติมหนี้สินอื่นๆ (ตามเอกสารลำดับที่ ๑๒) ประกอบไปในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวด้วย ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๕.๕ (ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ก็ยื่นรายการหนี้สินเพิ่มเติมไปเช่นกัน) โดยผู้ถูกร้องระบุว่า เป็นหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มี ๖ รายการ หนี้ค้ำประกันรายการที่เป็นปัญหานี้อยู่ในรายการที่ ๓

(๓) วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช มีหนังสือตอบหนังสือตาม (๒) ถึงนางฤดี จิวาลักษณ์ แจ้งว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล มีความรับผิดชอบกับธนาคารในฐานะผู้ค้ำประกันของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด โดยร่วมรับผิดชอบในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับบริษัทดังกล่าว เป็นเงินจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมกับได้แนบสำเนาคำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา แก่ นางฤดี จิวาลักษณ์ กรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

แสดงว่าสำนักงาน ป.ป.ช. เพิ่งตรวจพบรายการหนี้ค้ำประกันจำนวนนี้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ (ซึ่งเป็นวันลงรับเอกสาร)

เอกสารการโต้ตอบระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับธนาคาร ผู้ถูกร้องไม่เคยทราบหรือรู้เห็นมาก่อน

พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่กล่าวมานี้ เปรียบเทียบกับมาตรฐานการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จำต้องอยู่ในเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่จะต้องสรุปผลพิจารณาและมีมติว่าผู้ถูกร้องไม่จงใจที่จะไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้จะเห็นตัวอย่างการพิจารณาประเด็นกล่าวหาที่ ๓ ซึ่งผลการพิจารณาสรุปว่า “ผู้ยื่นอาจเกิดการผิดพลาดหรือหลงลืม แต่ได้แสดงมาในภายหลังและก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตรวจพบ ถือได้ว่าผู้ยื่นไม่จงใจที่จะไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.” หลักเกณฑ์ดังกล่าวมานี้ได้ใช้กับการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งอีกหลายราย ดังที่ผู้ถูกร้องจะได้นำสืบแสดงต่อศาลในชั้นพิจารณา

ข้อ ๖ ที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องกล่าวหาว่า หลังจากศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ผู้ถูกร้องต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ และมีการบังคับคดียึดทรัพย์ผู้ถูกร้องตั้งแต่ปลายปี ๒๕๓๕ แล้ว ผู้ถูกร้องก็มีได้แสดงรายการ

หนี้สินจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ (และครั้งต่อๆ มา) แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องเพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า มีหนี้ค้ำประกันที่คาดว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (อันมีรายการหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช รวมอยู่ด้วย) เท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาค้ำประกันเรื่องใด จำนวนเท่าใด และไม่แนบเอกสารหลักฐานประกอบ ทั้งที่ผู้ถูกร้องทราบดีว่า ตนมีหนี้ตามคำพิพากษาผูกพันอยู่จำนวนเท่าใด นั้น

ผู้ถูกร้องขอชี้แจง ดังนี้

๑. รายละเอียดที่ยื่น เพียงพอที่ผู้ร้องจะสามารถทำการตรวจสอบต่อไปได้อยู่แล้ว แต่จึงใจ
ละเอียดเสีย

๒. การไม่กรอกรายละเอียดลงในบัญชี ฯ แต่ระบุไว้ในสำเนาเอกสารประกอบการยื่น หากจะมอง
ว่าผิด ก็เพียงกรอกรายการผิดแบบเท่านั้น เพียงการกรอกรายการผิดแบบจะถือว่าผู้ถูกร้องมีเจตนา
ยื่นบัญชี ฯ เท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงเชิงวิหรือ และหากเห็นว่าผู้ถูกร้องกรอกรายการผิดแบบทำไมผู้ร้อง
ไม่ให้คำแนะนำ ให้ดำเนินการให้ถูกต้องเสีย ในเมื่ออยู่ในวิสัยที่ผู้ร้องสามารถกระทำได้ง่าย

ผู้ถูกร้องเห็นว่า การกรอกรายการผิดแบบผิดระเบียบไปบ้าง ไม่ควรเป็นความผิดถึงขั้นให้พ้น
จากตำแหน่งและจำกัดสิทธิทางการเมือง เพราะเป็นข้อบกพร่องที่อาจแก้ไขได้

๓. หากคำแนะนำในการยื่นบัญชี ฯ (เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๐๕) ของผู้ร้อง
เป็นสิ่งที่ถูกต้อง หนี้สินค้ำประกันรายการนี้อยู่ภายใต้คำแนะนำข้อ ๑๕ นั้น หรือไม่ นอกจากนั้น
คำแนะนำดังกล่าวไม่มีความละเอียดมากพอในการกำหนดว่า หนี้ค้ำประกันแบบใดต้องยื่นบัญชี ฯ แบบใด
ไม่ต้องยื่น เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องหรือผู้ร้องก็มิได้มีคำแนะนำเพิ่มเติมอะไร

กรณีจึงยังไม่พอฟังว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ
ในส่วนของการบรรยายคำร้องที่เกี่ยวกับการยื่นบัญชีครั้งที่ ๕ ก็เช่นกัน ผู้ถูกร้องขอชี้แจงคือเอา
คำชี้แจงที่กล่าวมาข้างต้น เป็นรายละเอียดและเหตุผลของการชี้แจงในส่วนนี้ด้วย

ข้อ ๗ ผู้ถูกร้องขอเสนอข้อสังเกตอันสำคัญที่แสดงว่าผู้ร้องมิได้ดำเนินการตรวจสอบผู้ถูกร้อง
ด้วยความเที่ยงธรรม ดังนี้

๑. นับจากผู้ร้องได้รับการตอบแจ้งถึงภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้องตามเอกสารแนบท้าย
คำชี้แจงหมายเลข ๑๘ แล้ว แทนที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงโดยละเอียดเพิ่มเติม ผู้ร้องกลับทำเพียงส่ง
หนังสือถึงผู้ถูกร้องสองครั้ง ครั้งที่ ๑ เป็นหนังสือลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ ขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจง

ข้อเท็จจริงโดยจำกัดคำถามว่า (๑) รายการทรัพย์สินและหนี้สินตามสิ่งที่ส่งมาด้วยเป็นของผู้ถูกร้องหรือไม่ (๒) เหตุใดผู้ถูกร้องจึงไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามข้อ (๑) ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้ง ๓ ครั้ง

๒. จำต้องสังเกตด้วยว่า ขณะนั้น ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นรายการหนี้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพียง ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ยื่นเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๐, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔ เท่านั้น ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับแจ้งให้ชี้แจงทั้ง ๕ ครั้งเลย การแจ้งให้ชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง แต่กลับสรุปกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องกระทำผิดถึง ๕ ครั้ง จึงเป็นการดำเนินการโดยมิชอบ เป็นการปิดกั้นสิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกร้องโดยสิ้นเชิง

๓. ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือเตือนอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจง (เอกสารลำดับที่ ๒๓ - ๒๔ ซึ่งตรงกับเอกสารแนบท้ายคำร้องลำดับที่ ๐๑๒๔ - ๐๑๒๕)

๔. วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือตอบชี้แจงถึงผู้ร้องโดยอธิบายไปตามความเข้าใจของผู้ถูกร้องว่า ที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ก็เพราะ

(๑) ผู้ถูกร้องเป็นเพียงลูกหนี้ร่วม ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงว่า ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้ไปบังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเงินเท่าใด

(๒) ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้ฟ้องบังคับคดีจะยึดบ้านที่ผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่โดยประเมินราคา ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งขณะนี้ผู้ถูกร้องยังทำการร้องขอตัดทรัพย์สินโดยขอความเป็นธรรมจากศาลอยู่ ทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถที่จะแจ้งทรัพย์สินได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดี

(๓) ผู้ถูกร้องได้ให้ผู้จัดการและทนายความทำการต่อรองเพื่อจะชำระหนี้ในส่วนของผู้ถูกร้อง ซึ่งคาดว่าจะสามารถเจรจาในส่วนที่ผู้ถูกร้องค้ำประกันอยู่ได้ ซึ่งถ้ามีผลสรุปเกี่ยวกับการประนอมหนี้เป็นประการใด ผู้ถูกร้องจะได้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องยังได้ลงท้ายหนังสือดังกล่าวว่า “ด้วยเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงขอชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะให้ข้าพเจ้าได้ดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไป จักขอบคุณยิ่ง” ปรากฏรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจง (เอกสารลำดับที่ ๒๕ - ๒๗ ซึ่งตรงกับเอกสารท้ายคำร้องลำดับที่ ๐๑๒๖ - ๐๑๒๘)

เห็นได้ชัดว่า ผู้ถูกร้องยังมีความวิตก กังกรงและไม่แน่ใจว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องถูกต้อง ตรงกับแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ จึงได้ขอคำแนะนำเพื่อจะได้ดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไป

แต่ปรากฏว่า ผู้ร้องมิได้ใส่ใจต่อคำร้องขอของผู้ถูกร้องแต่ประการใด ตรงกันข้ามกลับยิ่งหาช่องทางที่จะเอาผิดกับผู้ถูกร้องให้ได้ โดยฉวยโอกาสนำเอาจุดบกพร่องเล็กน้อยจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ถูกร้องไปขยายความเสมือนหนึ่งเป็นการตีวงล้อมสร้างกับดักให้ผู้ถูกร้องต้องติดบ่วงที่ถูกสร้างขึ้นอย่างไร้คุณธรรม

๕. เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้มีหนังสือสอบถามไปยังธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช อีจ ใช้วิธีจำกัดคำถามเช่นเดียวกับเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๑๕ - ๒๒ โดยตั้งคำถามเพียง ๒ ข้อ (๑) ธนาคารได้แจ้งให้ นายพิเชษฐ สติรชวาล ชำระหนี้ตามคำพิพากษา หรือไม่ เมื่อใด (๒) นายพิเชษฐ สติรชวาล ได้ชำระหนี้ให้กับธนาคารแล้วหรือไม่ หากยังมีได้ชำระหนี้ธนาคารดำเนินการบังคับคดีกับนายพิเชษฐ สติรชวาล แล้วหรือไม่ อย่างไร ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจง (เอกสารลำดับ ๒๘ ซึ่งตรงกับเอกสารท้ายคำร้องลำดับที่ ๐๑๒๕)

พิจารณาหนังสือฉบับนี้ให้ดูจะเห็นได้ว่า

(๑) ผู้ร้องทราบคำตอบของคำถามทั้งสองข้อ เพราะผู้ถูกร้อง แจ้งรายละเอียดไว้ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ว่า ธนาคารได้ฟ้องบังคับคดีที่จะยึดบ้านที่ผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่ ฯลฯ ขณะนี้ผู้ถูกร้องยังทำการร้องขอตีทรัพย์สิน ฯลฯ และยังได้แจ้งด้วยว่ากำลังเจรจาต่อรองในส่วนของผู้ถูกร้องอยู่ เนื้อความที่ชี้แจงไว้ในเอกสารดังกล่าวมีความหมายว่าคดีได้ดำเนินการไปถึงขั้นบังคับคดีแล้ว การที่กำลังเจรจาต่อรองหนี้ย่อมมีความหมายอยู่แล้วว่าผู้ถูกร้องยังไม่ได้ชำระหนี้ให้ธนาคาร หากมีการชำระหนี้ก็ย่อมไม่ถูกบังคับคดี

(๒) โดยแท้จริงแล้ว ผู้ร้องไม่จำเป็นต้องถามคำถามทั้ง ๒ ข้อดังกล่าว แต่ได้ซ่อนความประสงค์ที่แท้จริงไว้ในตอนท้ายของหนังสือ คือ ต้องการเอกสารหลักฐานต่างหาก เอกสารหลักฐานที่ต้องการเพื่อไปประกอบเป็นเครื่องมือวินิจฉัยความผิดของผู้ถูกร้องนั่นเอง ซึ่งต่อมาก็ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ ธนาคารก็ได้ตอบแจ้งและส่งเอกสารเพิ่มเติมมาให้ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจง (เอกสารลำดับที่ ๒๗ ซึ่งตรงกับเอกสารแนบท้ายคำร้องลำดับที่ ๐๑๓๐)

ข้อ ๘ ในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องได้กระทำการเสมือนจงใจที่จะเอาผิดผู้ถูกร้องให้ได้ หรือละเลยที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการตรวจสอบ กล่าวคือ หลังจากที่ผู้ร้องได้ทราบข้อเท็จจริง ภาระหนี้สินค้ำประกันของผู้ถูกร้องตามหนังสือแจ้งของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ แล้วผู้ร้องไม่ได้ตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนถึงยอดหนี้ที่แท้จริง ทั้ง ๆ ที่ผู้ร้องมีอำนาจเต็มทุกอย่างในการตรวจสอบรวบรวมพยานหลักฐาน แม้กระทั่งการหมายเรียกพยานบุคคล พยานเอกสาร มาตรฐาน ตรวจสอบ จึงทำให้ผลการพิจารณาวินิจฉัยของผู้ร้องผิดไปจากความเป็นจริง

ณ วันที่ผู้ร้องประชุมพิจารณารายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง คือวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้ตั้งประเด็นพิจารณาไว้ ๕ ประเด็น ในประเด็นที่ ๕ ผู้ร้องตั้งประเด็นไว้ว่า “๕. กรณีนายพิเชษฐ สติรชวาล ไม่แสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษา จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๕ ครั้ง” และที่ประชุมได้ลงมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ทั้ง ๕ ครั้ง

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยได้กล่าวอ้างในคำร้องข้อ ๔ ว่า ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้สินที่มีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้ง ๕ ครั้ง

ข้อควรพิจารณามีว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องเป็นเท็จหรือไม่ กรณีมีประเด็นปัญหาดังนี้

๑. ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกร้องมีความรับผิดชอบหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท จริงหรือไม่

๒. ณ วันที่ผู้ร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องมีความรับผิดชอบหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท จริงหรือไม่

๓. ณ วันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยต่อศาลรัฐธรรมนูญ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องมีความรับผิดชอบหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท จริงหรือไม่

ข้อควรพิจารณาในประเด็นปัญหานี้ ทนายความผู้ถูกร้องได้ทำการตรวจสอบโดยละเอียดแล้ว
ได้ความดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ นางประภา วิริยะประไพกิจ ผู้ค้าประกัน คนที่ ๔
ที่เป็นจำเลยที่ ๕ ในคดีได้จ่ายเงินให้แก่ธนาคารไป จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท จากเอกสาร
ที่แนบมา ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๕.๔

(๒) นอกจากบริษัทลูกหนึ่งจะได้ติดตามเจรจากับธนาคารเป็นระยะแล้ว มีหลักฐานปรากฏว่า
ทนายความของบริษัท ได้เคยมีหนังสือเป็นทางการขอเสนอประนอมหนี้ไปยังธนาคาร เมื่อวันที่ ๑๕
มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยขอยอมชำระยอดเงินต้นคงเหลือ ๒๗,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท เป็นรายเดือนๆ ละ
๑ ล้านบาท

(๓) วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ ทนายความของบริษัทลูกหนึ่งได้มีหนังสือขอเจรจาประนอมหนี้
กับธนาคารอีก คราวนี้ขอชำระจำนวน ๑๐ ล้านบาท ด้วยการผ่อนชำระแล้วเลิกคดีกัน

(๔) ธนาคารพิจารณาแล้วไม่สามารถรับข้อเสนอของบริษัทได้ จึงขอให้บริษัทเสนอชำระหนี้
ในเงื่อนไขที่ดีกว่าเดิม ทนายความผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕
เสนอเงื่อนไขใหม่ โดยขอชำระจำนวน ๑๐ ล้านบาท ด้วยวิธีผ่อนชำระเป็น ๓ งวด และขอให้ปลดภาระ
ค้ำประกันของนายพิเชษฐ สติรชวาล ออกไปก่อน ส่วนหนี้ที่เหลือบริษัทจะขอเจรจาทำความตกลงต่อไป
เหตุที่มีการเสนอให้ปลดภาระค้ำประกันในส่วนของผู้ถูกร้องออกไปก่อน เพราะผู้ถูกร้องได้รับรู้
ทวงถามให้บริษัทรับผิดชอบต่อปัญหานี้ ตามที่เคยรับปากไว้แต่ต้น

(๕) เจ้าหน้าที่บริหารของธนาคารผู้รับผิดชอบบัญชีหนี้สินรายการนี้แจ้งว่า ไม่สามารถรับเงื่อนไข
การผ่อนชำระได้ ขอให้บริษัทเสนอชำระเป็นยอดเดียว โดยธนาคารควรจะสงวนสิทธิในการบังคับคดี
เอกกับจำเลยอื่นต่อไป ส่วนเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้บริษัทรับผิดชอบ

ทนายความผู้รับมอบอำนาจของบริษัทจึงได้ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เสนอ
เงื่อนไขตามที่เจ้าหน้าที่บริหารของธนาคารแนะนำ

ต่อจากตรงนี้ก็เป็นขั้นตอนการติดตามผลการอนุมัติของสำนักงานใหญ่ของธนาคาร ตามหนังสือ
ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๕

(๖) เนื่องจากเงื่อนไขหนึ่งของข้อเสนอของบริษัท คือการให้ธนาคารถอนการอายัดทรัพย์สิน
ในคดีต่างๆ ด้วย เจ้าหน้าที่บริหารจึงแจ้งต่อบริษัทให้นายพิเชษฐ สติรชวาล ยืนยันเงื่อนไข และ
ดำเนินการให้นางสุรีย์ สติรชวาล ภริยาผู้ถูกร้อง ถอนคำร้องขจัดทรัพย์ และคำร้องขอถอนส่วนทรัพย์สิน
ของตนออกไปจากศาลด้วย

ผู้ถูกร้องเพิ่งทราบรายละเอียดการเจรจาเมื่อได้รับแจ้งจากบริษัทในช่วงนี้จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึงธนาคาร ขอร่วมรับทราบรายละเอียดการเจรจาประนอมหนี้ พร้อมกับขอให้ธนาคารได้ถอน/ถอนการยึด/อายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและภริยา รวมทั้งยืนยันต่อธนาคารว่า นางสุรีย์ สติรชวาล ได้ตกลงที่จะถอนคำร้องต่างๆ ของตนเองออกไปจากศาลด้วย

(๗) จากการติดตามผล เมื่อบริษัทได้ทราบว่าธนาคารสำนักงานใหญ่ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้อนุมัติข้อเสนอลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ของบริษัทแล้ว ทนายความได้แจ้งไปยังธนาคารตามหนังสือลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ นัดหมายขอชำระหนี้ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

ผู้ถูกร้องทราบภายหลังต่อมาว่า บริษัทลูกหนึ่งได้ไปชำระหนี้จำนวน ๑๐ ล้านบาท ตามข้อตกลงให้แก่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดจีนแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ปรากฏตามเอกสารการรับเงินจำนวน ๕ แผ่น ที่แนบมาท้ายคำชี้แจงนี้ (เอกสารลำดับที่ ๔๐ - ๔๔) และเพื่อให้เกิดข้อตกลงมีผลผูกพันระหว่างกัน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของธนาคารได้ลงนามยอมรับและเห็นด้วยกับข้อเสนอของบริษัท ในเอกสารของบริษัท ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้แนบมาเป็นหลักฐานท้ายคำชี้แจงนี้แล้ว (เอกสารลำดับที่ ๓๘ - ๓๙ จำนวน ๒ แผ่น)

ดังนั้น ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องไม่มีภาระค้ำประกันเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกต่อไป จากลำดับข้อเท็จจริง พยานหลักฐานที่ผู้ถูกร้องชี้แจงมาข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบริษัทลูกหนึ่งในคดีที่เป็นปัญหานี้ มิได้เพิกเฉย นิ่งนอนใจต่อปัญหานี้สินของตน มีการพยายามเจรจากับธนาคารเป็นระยะๆ เสมอมา และมีการชำระหนี้ในที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าคำรับรองของลูกหนึ่งที่ว่าไว้ต่อผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันมีการปฏิบัติจริง ดังนั้น ความเชื่อ ความเข้าใจของผู้ถูกร้องที่เห็นว่าหนี้ค้ำประกันยังไม่เป็นหนี้ที่แน่นอน แม้จะมีคำพิพากษาแล้ว จึงเป็นความเชื่อ ความเข้าใจที่ถูกต้อง อย่างน้อยการชำระหนี้โดยนางประภา วิริยะประไพกิจ จำนวน ๕๕ ล้านบาทเศษ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ทำให้ยอดหนี้เปลี่ยนแปลงไป ก็เป็นการแสดงว่า ตัวเลขยอดหนี้ยังเป็นความไม่แน่นอนอยู่ จนเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ หนี้สำหรับผู้ถูกร้องเป็นศูนย์ไปแล้ว

ข้อเท็จจริงหลักฐานเหล่านี้ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์จะตรวจสอบด้วยความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกร้องจริง ก็สามารถกระทำได้ แต่ผู้ร้องกลับเพิกเฉยต่อการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อเห็นว่าได้ข้อเท็จจริงหลักฐานเพียงพอที่จะวินิจฉัยเป็นโทษแล้วก็ดำเนินการเลย ไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นประเด็น ไม่มีการแจ้งประเด็นเพื่อให้ผู้ถูกร้องสามารถเตรียมข้อมูลหลักฐานมาอธิบายเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนแต่อย่างใด ข้อควรพิจารณาที่ผู้ถูกร้องชี้แจงมาในช่วงต้น

ของข้อนี้ไม่มีผู้ใดในคณะกรรมการผู้ร้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณา เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นมาชัดเจนเช่นนี้ จึงเป็นข้อพิสูจน์ว่า ผู้ร้องจงใจกลั่นแกล้งผู้ถูกร้อง หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการตรวจสอบ พิจารณาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง

ทั้งยังเป็นกรณียื่นคำร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จอีกด้วย

ข้อ ๕ ผู้ถูกร้องชี้แจงเพิ่มเติมว่า โดยเหตุที่ผู้ถูกร้องเป็นนักการเมืองอาชีพ การดูแลพื้นที่ คลุกคลี กับประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นที่มีอาจก้าวล่วงเสียได้ กิจกรรมส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องที่ต้องเดินทางตลอดเวลา ไม่ค่อยได้อยู่บ้านสักเท่าไร โอกาสอยู่กับครอบครัวถูกจำกัดด้วยภารกิจดังกล่าว

ผู้ถูกร้องมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่บ้านเลขที่ ๘๑/๒ หมู่ที่ ๘ แขวงตลาดดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นภูมิลำเนาตามกฎหมายของภริยาด้วย จนเมื่อตัดสินใจลงสู่ถนนการเมืองจึงได้ ย้ายภูมิลำเนาไปที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งที่นั่น ภูมิลำเนาตามกฎหมายระหว่างวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๔ ถึงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ คือ บ้านเลขที่ ๒/๖๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่บ้านเลขที่ ๓๐ และคงอยู่ ณ ภูมิลำเนาแห่งนี้ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับบ้านเลขที่ ๘๑/๒ หมู่ที่ ๘ แขวงตลาดดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร นั้น ผู้ถูกร้องยังคงไป ๆ มา ๆ อยู่ เพราะภริยาและบุตรพำนักอยู่ที่นี้

ผู้ถูกร้องตั้งข้อสังเกตในประเด็นนี้ด้วยว่า คดีระหว่างธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช กับบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับผู้ค้าประกันซึ่งรวมถึงผู้ถูกร้องด้วยนั้นมีหลักฐานว่าการส่งหมาย ต่าง ๆ ได้ถูกส่งไปที่บ้านเลขที่ ๘๑/๒ ดังกล่าว ทุกครั้ง ทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องย้ายภูมิลำเนาไปอยู่จังหวัด เพชรบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้ว

ผู้ถูกร้องไม่ประสงค์จะใช้ข้ออ้างเรื่องภูมิลำเนาเป็นข้อต่อสู้อันสำคัญในคดีนี้ เพราะในทาง ปฏิบัติ ก็ยังคงไปมา และพำนักอยู่ที่บ้านเลขที่ ๘๑/๒ อยู่ด้วย เป็นครั้งคราว ผู้ถูกร้องประสงค์เพียง จะชี้แจงให้เห็นว่า ผู้ร้องไม่คอยได้ติดตามคดี ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทางคดีนักเมื่อมอบหมายให้ ทนายความทำหน้าที่แทนแล้ว ก็ปล่อยให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ ไม่ได้ใส่ใจต่อคดีเลย เพราะยังคงเชื่อมั่นอยู่ว่า บริษัทลูกหนี้ชั้นต้นจะสามารถชำระหนี้ได้

รายละเอียดพยานหลักฐานผู้ถูกร้องจะนำเรียนต่อศาลในชั้นพิจารณา

สำหรับการบังคับคดีเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ผู้ถูกร้องยังคงเชื่อมั่นว่า การจัดการเรื่องหนี้ ราชการนี้ยังไม่ใช่เรื่องเกินความสามารถของทางบริษัท เพราะหลังจากเกิดกรณียึดทรัพย์แล้ว ภริยา ผู้ถูกร้องได้ต่อว่าต่อขานเรื่องนี้อย่างจริงจัง แต่ครั้งเมื่อผู้ถูกร้องสอบถามและต่อว่าบริษัทลูกหนี้ไป

บริษัทถูกหนี้ยี่ได้รับรองอย่างแข็งขันว่าจะสามารถจัดการกับปัญหาได้แน่นอน ขอให้ผู้ถูกร้องใจเย็นๆ คอยเวลา ช้ายังบอกว่า การเจรจาเรื่องนี้เป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยเวลาเป็นเครื่องมือด้วย ผู้ถูกร้อง จึงคลายใจ แต่ต่อมาภายหลังก็ทราบว่าการยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สินและขอถอนส่วนทรัพย์สินที่ศาล โดยไม่ใช่ทนายความคนเดียวกับผู้ถูกร้อง

ข้อ ๑๐ คำร้องของผู้ร้องก็ดี รายงานผลการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ก็ดี การประชุม ลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ก็ดี ล้วนหยิบยกข้อเท็จจริงขึ้นมา ปรับเข้ากับบรรทัดฐานคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๔ ที่ว่า “จงใจ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นเพียงเจตนาธรรมดาที่พิจารณาเพียงว่า ผู้ถูกร้องรู้หรือไม่รู้ว่าทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวอยู่ หรือไม่ เพียงผู้ถูกร้องรู้สำนึกในการกระทำก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษ เนื่องจาก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต้องการให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ๑ อย่างถูกต้องเท่านั้น

ผู้ถูกร้องเห็นว่า การที่ผู้ร้องจงใจที่จะเลือกเอาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๔ มาปรับ ใช้กับกรณีของผู้ถูกร้อง ก็เป็นที่เห็นได้ชัดว่า ผู้ร้องมีเจตนามุ่งร้ายต่อผู้ร้องจริงๆ แท้ที่จริงแล้วผู้ร้อง จะต้องทราบว่า มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ วินิจฉัย ให้ความหมายเพิ่มเติมว่า แม้คำว่า “จงใจ” ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษหรือมุ่งประสงค์เป็นพิเศษ ตามที่ได้ให้ความหมายมาแล้วก็ตาม แต่การใช้คำว่า “จงใจ” นำหน้าข้อความว่า “ยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ” นั้น ย่อมมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญประสงค์ เน้นว่า ผู้ยื่นบัญชีต้องรู้สำนึกที่แน่ชัดพอสมควร และจำต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน หรือปราศจาก ข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง ในกรณีที่พยานหลักฐานยังไม่ชัดเจน หรือยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ จึงไม่สมควร วินิจฉัยให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหา

คดีของผู้ถูกร้องเป็นที่ประจักษ์ว่า พื้นฐานความเข้าใจของผู้ถูกร้องเป็นพื้นฐานความเข้าใจ เยี่ยงวิญญูชนทั่วไปที่เห็นว่า หนี้ค้ำประกันยังไม่ถือเป็นหนี้อันแน่นอนตราบใดที่ลูกหนี้ชั้นต้นยังสามารถ เจรจากับเจ้าหนี้ได้อยู่ ยิ่งเป็นกรณีที่มีผู้ค้ำประกันหลายคนและแต่ละคนยังมีศักยภาพเพียงพอที่จะ เจรจากับหนี้สินนั้นได้แล้ว ภาระหน้าที่ย่อมอาจเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลาประกอบกับต่อมาเมื่อนายโอกาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีประกาศลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ใช้แบบบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่กำหนดโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีคำแนะนำการยื่นบัญชี ๑ ๑๕ ข้อ ออกมาแนะนำซึ่งหนึ่งในคำแนะนำนั้นก็ระบุชัดเจนว่า กรณีค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการ ประเภทหนี้สิน ก็ยังเป็นการเสริมให้เห็นว่าความเข้าใจของผู้ถูกร้องน่าจะถูกต้อง

ผู้ถูกร้องขอทราบเรียนต่อศาลว่า การพิสูจน์ความ “จงใจ” ของผู้ถูกร้องไม่ควรกระทำเพียงแค่นำเอาคำพิพากษาของศาลที่พิพากษาว่าผู้ถูกร้องเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ชั้นต้นและผลคดีถึงที่สุดแล้ว มาตีความลงโทษผู้ถูกร้อง ในทางกลับกัน ผู้ถูกร้องกลับเห็นว่า การพิสูจน์เจตนาหรือความจงใจ ในกรณีนี้จะต้องดูยิ่งกว่าผลแห่งคำพิพากษานั้น กล่าวคือจะต้องพิจารณาดูให้ถ่องแท้ว่า ขณะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่ละครั้งมีองค์ประกอบอะไรที่สามารถบ่งชี้ได้ว่า ผู้ยื่น ๗ จงใจที่จะปกปิดรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น เพราะคำว่า “จงใจ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ยูนำหน้าคำ ตามที่เป็นสาระสำคัญอย่างยิ่งอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือต้องดูว่า จงใจยื่นบัญชี ๗ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่จงใจยื่นบัญชีด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่ การพิจารณาความจงใจจึงต้องพิจารณาจากทั้งประโยคที่เป็นสาระสำคัญแก่กัน

ความจำเป็นที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อยู่ภายใต้หมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดมีเจตนา ไม่ดีในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยจงใจยื่นบัญชีเท็จ หรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบในการยื่นบัญชี ก็สมควรต้องถูกกำจัดออกไปตามเงื่อนไข มาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญ

กรณีของผู้ถูกร้อง นอกจากจะไม่ใช่เป็น “ความจงใจ” แล้ว ยังเห็นได้ว่า ไม่มีผู้ใดได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์จากการปกปิดข้อเท็จจริงนี้ หนี้สินที่ถูกกล่าวหาว่าปกปิด หรือแจ้งเท็จ ก็ล้วนมิได้เกี่ยวข้องกับ การดำรงตำแหน่ง หรือการใช้อำนาจรัฐเลยแม้แต่น้อย ผู้ถูกร้องเห็นว่า เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ มีขึ้นเพื่อจะป้องกันไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นคนไม่ดี ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งทุจริต หรือแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น มิใช่ มีขึ้นเพื่อขับไล่คนบริสุทธิ์ที่เพียงบกพร่องเล็กน้อยในการกรอกรายการในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนแต่อย่างใด

เพราะฉะนั้น ขอศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย ให้ยกคำร้องของผู้ร้องฉบับลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

ศาลออกนั่งพิจารณา รับฟังคำชี้แจงของผู้ร้องของผู้ถูกร้อง และคำเบิกความของพยาน รวม ๗ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ จนถึงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ศาลได้ออกนั่งพิจารณา รับฟังคำแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาของกลุ่ม

คำแถลงการณ์ปิดคดีของผู้ร้อง โดยนายก้านรงค์ จันทิก ผู้แทนผู้ร้อง สรุปได้ว่า

ข้อ ๑ คดีนี้สืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ตามมาตรา ๒๕๓ นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง ขณะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๕) ตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๒) (๓) และ (๕) ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ยื่นบัญชีวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ตามลำดับ ยื่นเป็นบัญชีเดียวกันวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ยื่นบัญชีวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๕ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๖ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๗ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และ

ครั้งที่ ๙ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ยื่นบัญชีวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง ไม่แสดงหนี้สินที่มีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๕ ครั้ง หนี้สินจำนวนดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕

ข้อ ๓ หนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ดังกล่าว เป็นหนี้ที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ และฟ้องนายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร นางกุลศิริ ศรีมาก นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง และนางประภา วิริยประไพกิจ ในฐานะผู้ค้ำประกัน เป็นจำเลยที่ ๒ - ๕ ตามลำดับ ให้ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย ร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) ซึ่งศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๗๕๖/๒๕๓๓ คดีหมายเลขแดง ที่ ๗๑๒๘/๒๕๓๖ ให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ย อัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบในต้นเงิน ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๓.๕ ต่อปี ในต้นเงิน ๑๗,๔๖๘,๐๖๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ และดอกเบี้ยในอัตราดังกล่าว ในต้นเงิน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงิน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๓ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงิน ๓,๔๗๑,๗๘๘.๓๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๒๘๗๘/๒๕๓๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๕/๒๕๓๗ โดยพิพากษา แก่เป็นว่าให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๕ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

โจทก์ จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ อ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยพิพากษาแก้เป็นว่าให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้น

ข้อ ๔ การบังคับคดี โจทก์ได้ขอให้ศาลแพ่งออกหมายบังคับคดี และได้อายัดและยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๕ ได้แก่

(๑) หุ้นบริษัท สหวิริยาโอเอ จำกัด จำนวน ๓,๗๕๒,๕๐๐ หุ้น ราคา ๓๗,๕๒๕,๐๐๐ บาท

(๒) หุ้นธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) จำนวน ๖๑๘,๕๐๐ หุ้น ราคา ๖,๑๘๕,๐๐๐ บาท

และจำเลยที่ ๕ ได้ยินยอมชำระหนี้ให้โจทก์เฉพาะส่วนของจำเลยที่ ๕ ในต้นเงิน ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ย ๒๓,๐๗๑,๕๐๖.๒๖ บาท ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๔๔,๑๗๑,๕๐๖.๒๖ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

นอกจากนั้น โจทก์ได้ขอให้ศาลแพ่งออกหมายบังคับคดี และได้อายัดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๔ ผู้ถูกร้องในเรื่องนี้ ได้แก่

(๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๖๘ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้าง บ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ

(๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ เนื้อที่ ๑ งาน กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้าง บ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ

(๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ เนื้อที่ ๑๔ $\frac{๕}{๑๐}$ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้อง และนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้างทาว์นเฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ

(๔) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๘ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ เนื้อที่ ๑๔ $\frac{๖}{๑๐}$ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้อง และนางสุรีย์ สติรชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้างทาว์นเฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ

นางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำร้องขอขจัดทรัพย์สินและขอคืนส่วนต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ โดยร้องขจัดทรัพย์สินที่ดิน ๒ แปลง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๔๑ และ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ นางสุรีย์ สติรชวาล เพื่อให้ถอนการยึดทรัพย์ดังกล่าว และขอคืนส่วนที่ดิน ๒ แปลง

คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ และ ๑๔๕๖๖๘ ตำบลตลาดบางเขน กรุงเทพฯ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ และ ๔๐๐/๔๑ ว่าเป็นสินสมรสระหว่างผู้ถูกร้องกับนางสุรีย์ สติรชวาล ทั้งนี้ นางสุรีย์ สติรชวาล มิได้มีส่วนรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องหรือยินยอม หรือให้สัตยาบันแก่การกระทำ ของผู้ถูกร้องเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันส่วนในเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด ของทรัพย์ดังกล่าว และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

ข้อ ๕ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้อง ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่แสดง หนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ และ

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงหนี้จำนวนดังกล่าว ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ก่อนยื่นบัญชีครั้งที่ ๕ ว่า ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงและขณะนี้อยู่ระหว่างทำการร้องขอตทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถที่จะแจ้งได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

หลังจากชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินแล้ว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และเป็นการยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ทรบ ๑ ปี และการยื่นบัญชี ฯ ครั้งนี้ ผู้ถูกร้องก็ไม่แสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่มีต่อธนาคาร เครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แต่อย่างไร

ข้อ ๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๖๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ แล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมิได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหนี้ร่วมกับลูกหนี้รายอื่น อีก ๔ คน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และปรากฏว่า หลังจากที่ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดี ได้ทำการยึดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง เป็นที่ดินโฉนด จำนวน ๔ แปลง โดยนางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรส ของผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องขอขอตทรัพย์ที่ดิน จำนวน ๒ แปลง และร้องขอกันส่วนที่ดิน จำนวน ๒ แปลง ต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ทราบถึงการ เป็นหนี้จำนวนดังกล่าวมาตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ แล้ว ก่อนที่จะยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้รับรู้ รับทราบถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด จากการทำหน้าที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ได้ทำการยึดทรัพย์สิน (ที่ดิน) ของผู้ถูกร้องเพื่อชำระหนี้ โดยได้มีการร้องขจัดทรัพย์สินที่ดินและร้องขอ กั้นส่วนที่ดินต่อศาลแพ่ง แต่ปรากฏว่าในการยื่นบัญชี ๑ ผู้ถูกร้องมิได้แสดงรายการหนี้สินจำนวนนี้ ไว้แต่อย่างใด โดยผู้ถูกร้องเพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบในการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๘ ว่า หนี้สิน การค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต “๓. การค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด กับ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช” เท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาค้ำประกันในเรื่องใด จำนวนเท่าใด และไม่แนบเอกสารหลักฐานประกอบ ทั้งที่ผู้ถูกร้องทราบดีอยู่แล้วในขณะที่ยื่นบัญชี ๑ ว่าตนมีหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ต้องผูกพันอยู่เป็นจำนวนเท่าใด

ในการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชี้แจงเรื่องการไม่แสดงหนี้ดังกล่าวในบัญชี ๑ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องก็ยังคง มิได้แสดงรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าวไว้ในบัญชี ๑ แต่อย่างใด เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบ เช่นเดียวกับการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๘ ทั้งที่ผู้ถูกร้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนี้เป็นอดีและเพິง จะมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวว่าไม่สามารถแจ้งรายการหนี้สินนี้ได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล นั้น ถือได้ว่า

(๑) ผู้ถูกร้องได้รู้ถึงการมีหนี้ดังกล่าวแล้ว

(๒) เป็นการยอมรับว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้เพื่อประโยชน์ ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

(๓) สำหรับกรณีผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นลูกหนี้ร่วม ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แน่นอนและไม่ทราบว่า เจ้าหนี้ได้บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นจำนวนเท่าใดแล้วนั้น ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา ถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นจำนวนแน่นอน ซึ่งเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้ แต่คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ การต่อสู้คดีในชั้นศาลในการบังคับคดีเป็นเพียงการต่อสู้ ในเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้น หาใช่การต่อสู้ในมูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้ว อันจะ เป็นเหตุให้ต้องปกปิดไว้ไม่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี รวม ๘ ครั้ง แล้วแต่กรณี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

ข้อ ๗ ในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้อง ซึ่งแจ้งข้อกล่าวหา เบิกความเป็นพยาน และนำพยานเข้าสืบ รวม ๑๖ ปาก เฉพาะที่เป็นประเด็นสำคัญรวม ๕ ประเด็น สรุปได้ดังนี้

๗.๑ ประเด็นที่ ๑ ต่อสู้ว่าผู้ถูกร้องไม่จำเป็นต้องแสดงหนี้ดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากความรับผิดชอบของผู้ถูกร้อง ในฐานะผู้ค้าประกันไม่มีสภาพเป็นหนี้สินตามความมุ่งหมายของเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ แม้หนี้ค้าประกันดังกล่าวต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้ชั้นต้น ซึ่งมีจำนวนตัวเลขที่แน่นอน แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาในเรื่องความรับผิดชอบสุดท้ายจะตกจริงแก่ผู้ใด เพราะนอกจากมีลูกหนี้ชั้นต้นแล้ว ยังมีผู้ค้าประกันร่วมกับผู้ถูกร้องอีก อาจทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ โดยผู้ถูกร้องได้นำนายสมศักดิ์ อัสวเรขา ทำหน้าที่เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้อง และนายค่านวณ ชโลปถัมภ์ สมาชิกวุฒิสภา เข้าสืบเบิกความในชั้นศาล โดยนายสมศักดิ์ อัสวเรขา ได้เบิกความว่า ในการจัดทำบัญชีของผู้ถูกร้อง นายสมศักดิ์ อัสวเรขา ได้ไปที่สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อหารือกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับหนี้ค้าประกันว่าต้องกรอกรายการหรือไม่ พบเจ้าหน้าที่ชื่อ นายชาเลียม อุตตัส ได้รับคำแนะนำว่าไม่ต้องกรอก นอกจากนั้นยังได้ไปหารือ นายค่านวณ ชโลปถัมภ์ ซึ่งก็ได้รับคำแนะนำเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะนายค่านวณ ชโลปถัมภ์ ได้เบิกความว่าหนี้ค้าประกันนั้น แม้ศาลพิพากษาแล้วก็ไม่ต้องแสดง

ประเด็นนี้จากพยานหลักฐานข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่าผู้ถูกร้องถูกศาลฎีกาพิพากษาให้ร่วมรับผิดชอบในหนี้ซึ่งบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ผู้กู้ จำเลยที่ ๑ มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ ร่วมกับผู้ค้าประกันรายอื่นอีก ๔ คน รวมเป็น ๕ คน

หนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกานั้น คือ หนี้ที่ศาลพิพากษาให้เป็นที่สุดแล้ว ซึ่งถือเป็นที่ยุติจะโต้แย้งอีกไม่ได้ และการที่ศาลฎีกาพิพากษาให้ลูกหนี้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ ย่อมเป็นที่สุดว่า ลูกหนี้ทุกคนเป็นหนี้แก่เจ้าหนี้ และเจ้าหนี้จะเรียกให้ลูกหนี้คนใดคนหนึ่งชำระหนี้โดยทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนต่อเจ้าหนี้จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๔๔/๒๕๓๗) และคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๒๘/๒๕๔๐) ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่าความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกัน แม้ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ชั้นต้น ซึ่งมีจำนวนตัวเลขที่แน่นอน แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาในเรื่องความรับผิดชอบสุดท้ายว่าจะตกจริงแก่ผู้ใด เพราะนอกจากมีลูกหนี้ชั้นต้นแล้วยังมีผู้ค้ำประกันร่วมกับผู้ถูกร้องอีก อาจทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ จึงเป็นข้อโต้แย้งที่ไม่มีเหตุผล ไม่อาจรับฟังได้ เพราะหากยอมรับฟังข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องดังกล่าว คำพิพากษาของศาล โดยเฉพาะคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งเป็นศาลสูงสุด ก็ไม่อาจคงความศักดิ์สิทธิ์ได้อีกต่อไป

สำหรับกรณีนี้ นายสมศักดิ์ อัครเวหา เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้องเบิกความว่าได้หารือเรื่องหนี้จำนวนดังกล่าวว่าต้องกรอรายการในการยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ โดยได้หารือกับ นายชาเลียม อุตตัส เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. และนายคำนวน ชโลปลัมภ์ สมาชิกวุฒิสภา นั้น ขอเรียนว่า นายสมศักดิ์ อัครเวหา ได้กล่าวอ้างลอยๆ ว่าได้หารือ นายชาเลียม อุตตัส เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. โดยฝ่ายผู้ถูกร้องไม่มีหลักฐานและไม่ได้การนำตัวนายชาเลียม อุตตัส มาเบิกความประกอบ จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า นายสมศักดิ์ อัครเวหา ได้หารือ นายชาเลียม อุตตัส จริงหรือไม่ ถ้าหารือหรือว่าอย่างไร หรือมีรายละเอียดอย่างไร คำให้การของนายสมศักดิ์ อัครเวหา จึงไม่มีน้ำหนักมารับฟังสำหรับนายคำนวน ชโลปลัมภ์ สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งประกอบอาชีพทนายความมา ๔๐ กว่าปี ได้ตอบคำถามค้าน ผู้แทนผู้ร้อง ยอมรับว่าถ้าศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ถือว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องชำระตามคำพิพากษาแล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้จำนวนเท่าใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะปฏิเสธอีกไม่ได้ว่าตนไม่ได้เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งกรณีศาลพิพากษาให้รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมในหนี้จำนวนเท่าใดแล้ว เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ กรณีดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่า นายคำนวน ชโลปลัมภ์ ได้ยอมรับว่าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลเป็นที่แน่นอนแล้ว

๗.๒ ประเด็นที่ ๒ ต่อสู้ว่า คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บอกรายการค้ำประกันเงินกู้ที่ไม่ต้องกรอรายการประเภทหนี้สิน โดยไม่ได้บอกรายละเอียดว่าการค้ำประกันดังกล่าวรวมถึงหนี้ตามสัญญาค้ำประกันที่มีการฟ้องร้องและ

ศาลพิพากษาคดีถึงที่สุดให้ชำระหนี้ด้วยหรือไม่ ย่อมจะทำให้ผู้ถูกร้องเข้าใจได้ว่าตนไม่ต้องยื่นบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินจำนวนดังกล่าว แม้ศาลฎีกาพิพากษาถึงที่สุด มูลหนี้ที่ผู้ถูกร้องต้องชำระก็ยังคงเป็นมูลหนี้จากสัญญาค้ำประกันเงินกู้ยู่ดี ทั้งนี้ฝ่ายผู้ถูกร้องได้นำนายสฤณภูมิ อึ้งอินันท์ นายสุทธิชัย จันทรอารักษ์ นายปิติพงศ์ เต็มเจริญ นายพิชาญ พิบูลย์วัฒนวงษ์ นายลิขิต ชีรเวคิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายปรีชา ปิตานนท์ นายสนธิ จันทรวงษ์ และพลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย สมาชิกวุฒิสภา เข้าสืบเบิกความในทำนองเดียวกันว่าได้รับคำแนะนำในการยื่นบัญชี ฯ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่อธิบายว่าการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน

ประเด็นนี้ขอเรียนว่า เอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง (เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องลำดับที่ ๘) เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการไปชี้แจงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งข้อ ๑๕ ระบุว่า “๑๕. กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” นั้น คำแนะนำดังกล่าวถูกต้องและชัดเจนในตัวเองแล้ว แต่กรณีของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้แล้ว ซึ่งผู้ถูกร้องก็ทราบและรู้ดีว่าจะต้องยื่นแสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังที่ผู้ถูกร้องได้แสดงหน้าอาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ที่ผู้ถูกร้องถูกพิพากษาให้ต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้ของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด บริษัทเดียวกับที่ผู้ถูกร้องถูกศาลฎีกาพิพากษาให้ต้องร่วมรับผิดชอบในหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ ด้วย

๗.๓ ประเด็นที่ ๓ ต่อสู้ว่าผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ค้ำประกันเพื่อแสดงเจตนาในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ ไว้ในเอกสารประกอบแนบท้ายบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๖ หน้า ๑๐๘๑ และเล่มที่ ๗ หน้า ๑๓๓๗ โดยแสดงว่าหนี้ค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตมีหนี้การค้ำประกันบริษัทใดบ้างกับธนาคารใดบ้าง โดยการค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ อยู่ในรายการลำดับที่ ๓ แต่ผู้ร้องก็มิได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณา และเหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ระบุตัวเลขที่ชัดเจนตามคำพิพากษาไว้ในแบบบัญชี ฯ เพราะเข้าใจโดยบริสุทธิ์ใจว่าเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และได้รับแจ้งจากบริษัทนิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้นว่าสามารถชำระหนี้ได้แน่นอนซึ่งทางบริษัทดังกล่าวชำระหนี้แล้ว

หนึ่งนั้นก็เป็นผู้ถือหุ้น และมีผู้ถือหุ้นอื่นอีก ๔ คน ไม่แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่จะเรียกบังคับชำระหนี้แก่ผู้ถือหุ้นรายใด หากเลือกบังคับจากผู้ถือหุ้นรายหนึ่งรายใดแล้วเจ้าหน้าที่อาจพอใจ นอกจากนั้น นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ถือหุ้นอีกรายหนึ่งได้ชำระหนี้เป็นส่วนใหญ่ให้กับธนาคารแล้ว ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจโดยบริสุทธิ์ใจว่าหนี้ดังกล่าวใกล้จะหมดแล้ว และประเด็นนี้ผู้ถูกร้องได้นำนายสมบัติ เขาวนปรีชา ทนายความของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด นายประมวล หุตะสิงห์ กรรมการบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด และนายถนอม วีระผล เจ้าหน้าที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เข้าสืบเบิกความว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ได้ติดต่อเจรจาเพื่อประนอมหนี้กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ยอมรับชำระหนี้จากบริษัท ฯ จำนวน ๑๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยอมปลดผู้ถูกร้องจากภาระการร่วมรับผิดชอบในหนี้ของบริษัท ฯ ที่มีต่อธนาคาร ฯ

ประเด็นนี้ขอเรียนว่าที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างฟังไม่ขึ้น และผู้ถูกร้องเข้าใจผิดว่าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลไม่ใช่หนี้ค้ำประกันซึ่งเป็นหนี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเพราะผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นเพียงคำพิพากษาของศาลชั้นต้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ และหนี้ที่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ดังกล่าว เป็นหนี้ที่ผู้ถูกร้องต้องร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มบุคคลเดียวกันกับหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงในการยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๘ ครั้ง เหตุผลที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้ดังกล่าวก็ปรากฏชัดในคำชี้แจงของผู้ถูกร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วว่าเพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาลซึ่งก็มีน้ำหนักที่จะทำให้ผู้ถูกร้องไม่กล้าแสดงหนี้ดังกล่าวเพราะบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องที่ยื่นในตำแหน่งรัฐมนตรีต้องประกาศเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย ซึ่งถ้าผู้ถูกร้องแสดงไว้บุคคลที่สนใจก็สามารถมาดูและตรวจสอบได้ ซึ่งก็จะกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาลตามที่ผู้ถูกร้องให้เหตุผลไว้ ผู้ถูกร้องจึงไม่แสดงหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องนำ นายสมบัติ เขาวนปรีชา นายประมวล หุตะสิงห์ และนายถนอม วีระผล เข้าสืบเบิกความถึงการเจรจาเพื่อประนอมหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการไปเจรจากับธนาคารเจ้าหน้าที่ ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องถูกยึดและอายัดทรัพย์สินเพื่อบังคับชำระหนี้และภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึง ๓ ครั้งแล้ว และโดยเฉพาะธนาคารเจ้าหน้าที่เพิ่งได้ยินยอมปลดผู้ถูกร้องจากภาระหนี้ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับบริษัท ฯ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่คณะกรรมการ

ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงหนี้ที่ผู้ถูกร้องมีภาระร่วมรับผิดชอบกับบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๕ ครั้ง และเป็นเวลาภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้วินิจฉัยชี้ขาดเป็นคดีนี้ ดังนั้นที่ฝ่ายผู้ถูกร้องนำพยานเข้าสืบเบิกความดังกล่าวจึงไม่มีผลทำให้ผู้ถูกร้องไม่ต้องแสดงหนี้จำนวนนี้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด

๗.๔ ประเด็นที่ ๔ ต่อสู้ว่าในการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องต่อผู้ร้อง ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ (เอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๑ หน้า ๐๑๒๖ - ๐๑๒๗) นอกจากผู้ถูกร้องจะได้ชี้แจงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้ที่ธนาคาร เครดิต อกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แล้ว ผู้ถูกร้องยังได้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องต่อไปด้วย แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้ให้คำแนะนำต่อผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

ประเด็นนี้ขอเรียนว่าขั้นตอนการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในส่วนของผู้ถูกร้องได้เสร็จสิ้นแล้ว ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เป็นการชี้แจงกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาถึงเหตุผลการไม่แสดงหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ชี้แจงเหตุผลไว้ชัดเจนว่าไม่สามารถที่จะแจ้งหนี้ดังกล่าวได้เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องทราบหรือรู้ถึงการมีหนี้สินดังกล่าวเป็นอย่างดี แต่มีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้ เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

๗.๕ ประเด็นที่ ๕ ต่อสู้ว่าการดำเนินการของผู้ร้องเป็นการดำเนินการโดยไม่เป็นธรรม กล่าวคือผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องกระทำผิดถึง ๕ ครั้ง แต่กลับเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง คือ การยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๒, ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๖

ประเด็นนี้ขอเรียนว่าหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาทนี้ ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงในการยื่นบัญชีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๕ ครั้ง และผู้ถูกร้องได้ชี้แจงถึงเหตุผลของการไม่แสดงหนี้จำนวนดังกล่าวในบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชัดเจนแล้ว ตามหนังสือของผู้ถูกร้องลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จึงไม่มีกรณีจำเป็นต้องแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงในประเด็นเดียวกันหรือเรื่องเดียวกันซ้ำอีก

ข้อ ๘ ผู้ร้องชี้แจงต่อไปว่าการยื่นและการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น มิใช่เป็นเรื่องตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินว่าได้มาโดยสุจริตหรือไม่ แต่อย่างไร แต่เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นฉบับปฏิรูปการเมืองได้กำหนดไว้ว่าบุคคลที่ตัดสินใจที่จะเข้าสู่ตำแหน่งและดำรงตำแหน่งต่างๆ โดยเฉพาะนักการเมืองเท่านั้นแต่รวมทั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นและอื่นๆ ต้องถูกตรวจสอบถึงความโปร่งใส โดยต้องแสดงทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี เป็นต้น

ถ้าปรากฏว่าผู้ยื่นปกปิดข้อเท็จจริงไม่ยอมแจ้งทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดตามความเป็นจริง ก็ไม่อาจตรวจสอบถึงการเพิ่มขึ้น ลดลงหรือเคลื่อนไหวที่ถูกต้องได้เลย เพราะไม่ว่าผู้ยื่นมีทรัพย์สินและหนี้สินจำนวนเท่าใด กระบวนการตรวจสอบตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดก็จะไร้ประสิทธิภาพ การปฏิรูปทางการเมืองเรื่องระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐก็จะไร้ผลโดยสิ้นเชิง รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดโทษเอาไว้ในกรณีไม่ยื่น ยื่นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะเป็นผู้วินิจฉัย ไม่ใช่เรื่องร้ายรอยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมิใช่เป็นเรื่องทรัพย์สินนั้น ได้มาโดยสุจริตหรือไม่ แต่อย่างไร

ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับสูง ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน เคยเป็นผู้บริหารระดับสูงสุดในรัฐวิสาหกิจและมีตำแหน่งเป็นถึงรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินให้เจริญก้าวหน้า การที่ผู้ถูกร้องยกเอาข้ออ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ใช่ นักกฎหมาย รวมถึงไม่เข้าใจคำอธิบายการยื่นบัญชีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกล่าวว่าคำอธิบายไม่ชัดเจน นั้น ถ้าถือเป็นเหตุผลรับฟังได้ กระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญก็จะไร้สภาพบังคับโดยสิ้นเชิง และโดยเฉพาะในชั้นชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงยอมรับว่าไม่สามารถที่จะแสดงหนี้ดังกล่าวได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องได้รู้และได้ทราบถึงการมีหนี้ดังกล่าวเป็นอย่างดี แต่จงใจปกปิดรายการหนี้จำนวนนี้ไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้อง โดยเฉพาะหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งเป็นศาลสูงสุด ไม่ใช่หนี้ค้ำประกันซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวแก้ และหากพิจารณาว่าหนี้ที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้วเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน ไม่ต้องแสดงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่ผู้ถูกร้องอ้างแล้ว ก็จะเป็นตัวอย่างให้บุคคลที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สามารถใช้เป็นเหตุผลหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของ

รัฐธรรมนูญ ดังนั้นคำพิพากษาของศาลฎีกา และบทบัญญัติตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมเป็นอันไร้ผลบังคับโดยสิ้นเชิง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีด้วย

คำแถลงการณ์ปิดคดีของผู้ถูกร้อง โดยนายวิชัย ทองแดง ทนายความของผู้ถูกร้อง สรุปได้ว่า

ข้อ ๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ในคำร้องดังกล่าวบรรยายสรุปว่า จากผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการหนี้สินที่ตนมีอยู่กับธนาคารเครดิต ออกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ทั้ง ๕ ครั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง ๒๕๔๕ หนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ซึ่งธนาคารได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ เป็นจำเลยที่ ๑ และฟ้องนายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร นางกุลศิริ หรือภิกุลศิริ ศรีมาก นายพิเชษฐ สติรชวาล และนางประภา วิริยประไพกิจ ในฐานะผู้ค้าประกันเป็นจำเลยที่ ๒ - ๕ ตามลำดับ ศาลฎีกาได้พิพากษาให้จำเลยทั้ง ๕ ร่วมกันรับผิดชอบหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท โดยอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และต่อมา มีการยึดทรัพย์ผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องจึงทราบว่าตนเองมีหนี้ตั้งแต่นั้น แต่ไม่ได้ยื่นแสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการยึดทรัพย์ได้ปรากฏต่อมาว่า นางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องขอจัดทรัพย์ต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ ด้วย

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้ดังกล่าว จนถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ได้มีหนังสือแจ้งเตือนไปอีกครั้งหนึ่ง ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (ก่อนยื่นบัญชีครั้งที่ ๕) ว่าไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ ได้บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และขณะนี้อยู่ระหว่างทำการร้องขอตทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถที่จะแสดงมาในบัญชี ฯ ได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามที่ผู้ร้องกล่าวหาแต่ประการใด

ในเรื่องการคัดค้านนั้น ผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่าไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงในบัญชีแสดงรายการ เพราะยังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน เนื่องจากลูกหนี้ชั้นต้นยังคงเจรจากับเจ้าหนี้อยู่ ประกอบกับมีผู้คัดค้านที่เป็นจำเลยที่ ๕ ชำระหนี้ไปเป็นส่วนใหญ่แล้ว นอกจากนั้น ในแบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ไม่มีรายละเอียดที่ระบุถึงวิธีการกรอกเกี่ยวกับการคัดค้าน ยิ่งไปกว่านั้น เอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ร้องเอง ในข้อ ๑๕ ก็เขียนไว้ว่า “กรณีการคัดค้านเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” อย่างไรก็ตาม ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และ ๙ ผู้ถูกร้องยังได้แจ้งแสดงต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องมีหนี้ในอนาคตอยู่ ๖ รายการ หนึ่งในรายการนั้นมีหนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ อยู่ด้วยการแจ้งครั้งที่ ๘ (วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔) เป็นการแจ้งก่อนที่สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตรวจสอบทราบรายละเอียดหนี้สินรายการนี้จากทางธนาคาร เพราะธนาคารแจ้งตอบนางฤดี จิวลักษณ์ กรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ (สำนักงาน ป.ป.ช. รับวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔) การยื่นแสดงรายการหนี้ในอนาคตครั้งที่ ๘ และ ๙ บกพร่องเพียงมิได้แสดงตัวเลขหนี้ลงไป เอกสารที่แจ้งนี้ผู้ถูกร้องแนบลงไว้ในเอกสารประกอบการยื่นบัญชี มิได้กรอกลงไว้ในแบบ จึงเป็นเพียงการกรอกผิดแบบอันเป็นข้อบกพร่องเล็กน้อยที่สามารถแก้ไขได้ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็มีได้แนะนำหรือให้โอกาสแก่ผู้ถูกร้องในการแก้ไข พฤติกรรมเห็นได้ชัดว่าผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาปกปิด หรือแจ้งเท็จ

นอกจากประเด็นข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาข้างต้น ผู้ถูกร้องยังต่อสู้ในข้อกฎหมายอีกหลายประเด็น เช่น การร้องกล่าวหาที่เคลือบคลุมเพราะมีการกล่าวหาทั้งใจแจ้งเท็จและปกปิดข้อเท็จจริง การที่ผู้ร้องจงใจฝ่าฝืนและกระทำผิดรัฐธรรมนูญ การกล่าวหาว่าทำผิด ๕ ครั้ง แต่แจ้งให้ชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง และการร้องเท็จในเรื่องยอดภาระหนี้ด้วย

ข้อ ๓ ผู้ถูกร้องขอทำคำแถลงการณ์ปิดคดีเป็นลายลักษณ์อักษร โดยขอยึดถือเอาคำแถลงการณ์เปิดคดีของทนายผู้ถูกร้อง (นายวิชัย ทองแดง) ที่ได้เบิกความประกอบการแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาต่อศาล เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖ รวมทั้งคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นข้อกฎหมายที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นส่วนหนึ่งของคำแถลงการณ์ปิดคดีด้วย

จากการสืบพยานที่ผ่านมามีข้อเท็จจริง พยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอต่อการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกร้อง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้

๓.๑ ประเด็นคำร้องเคลือบคลุมนั้น ปรากฏข้อเท็จจริงจากการถอดเทปคำบรรยายเรื่องวิธีการปฏิบัติการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง บรรยายโดยนายโอภาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และนายก้านรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เอกสารหมาย ล. ๑ หน้าที่ ๕ มีความว่า “ปกปิดหมายความว่ามิแล้วไม่บอก ซึ่งต่างจากเท็จ เท็จไม่มีบอกว่ามีถือว่าเท็จ แต่ถ้าหากว่าเรื่องปกปิด มิแล้วไม่บอกถือว่าปกปิด เพราะฉะนั้นท่านคณะกรรมการต้องตรวจสอบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเท็จ หรือเรื่องปกปิด”

บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งสูงสุดขององค์กรทั้ง ๒ คน ล้วนเข้าใจเช่นนี้ และแสดงต่อสาธารณชนโดยทั่วไปดังที่กล่าวมา นายทางกฎหมายยอมมืออยู่ ปรากฏอยู่ จึงขอศาลได้วินิจฉัยประเด็นนี้ด้วย

๓.๒ ประเด็นเรื่องการจงใจฝ่าฝืน และกระทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม และมาตรา ๒๕๔ วรรคแรก และฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๕ วรรคสาม และมาตรา ๓๖ ซึ่งผู้ถูกร้องผู้คดีว่าผู้ร้องไม่ได้ตรวจสอบบัญชีที่ผู้ถูกร้องยื่นในแต่ละครั้งทุกครั้ง

ความปรากฏจากคำเบิกความของผู้แทนผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ในหน้าที่ ๑๕ - ๒๑ ยอมรับว่าไม่ได้ตรวจทุกครั้ง และมีได้ดำเนินการโดยเร็ว ในหน้าที่ ๒๓ ว่า “มีหนังสือถึงธนาคารอินโดสุเอซ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔” ทางพิจารณาในสำนวนพบว่ามีเอกสารการตรวจสอบฉบับแรกเป็นอย่างนี้ ส่วนการทำรายงานการตรวจสอบในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในครั้งที่ ๒, ๔ และ ๗ ก็ยอมรับว่าไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีจึงรับฟังได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ร้องกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น

นอกจากนั้น ยังปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนคดีของผู้ร้องเองว่า มีรายงานของ นายฉัตรชัย วีระเชวงกุล เพียงฉบับเดียวที่แสดงถึงการตรวจสอบนี้ ซึ่งตัวแทนผู้ร้องก็ได้เบิกความ ยอมรับ จึงเห็นได้ชัดว่าเป็นการตรวจสอบเพียงครั้งเดียว เพราะเริ่มลงมือสอบถามข้อเท็จจริงไปยัง ธนาคารเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ครั้นเมื่อพบข้อมูลอันสามารถกล่าวหาผู้ถูกร้องได้ จึงตรวจสอบ ย้อนหลังลงไปถึงครั้งที่ ๑ ครั้งนี้จึงเป็นความไม่ชอบธรรมอย่างยิ่ง

๓.๓ ประเด็นการตรวจสอบที่ล่าช้า ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้อง และ ประเด็นเรื่องบรรทัดฐานการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๓.๒ ว่า ผู้ร้องได้ลงมือตรวจสอบอย่างล่าช้า โดยพบ หลักฐานว่า เพิ่งจะได้มีหนังสือสอบถามไปยังธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ตามสำนวนเอกสารทั้งหมดที่ผู้ร้องส่งมาที่ศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ปรากฏข้อมูลว่า มีการเริ่มตรวจสอบจริงๆ เมื่อใดแน่ ผู้แทนผู้ร้องก็ไม่สามารถอธิบายให้เกิดความกระจ่างตรงนี้ได้

พิจารณาจากบรรทัดฐานการวินิจฉัยของผู้ร้องเองจะพบว่า มีประเด็นกล่าวหาผู้ถูกร้อง ทั้งหมด ๕ ประเด็นด้วยกัน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. โดยนายฉัตรชัย วีระเชวงกุล ได้ทำรายงานความเห็น ว่า ประเด็นกล่าวหาที่ ๑ ถึง ๔ พิจารณาแล้ว ผู้ร้องมิได้มีเจตนา เห็นว่าไม่ผิด ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วย และลงมติไปตามนั้น

เมื่อนำเอาประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำวินิจฉัยว่าไม่ผิดขึ้นมาพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จะพบว่าบรรทัดฐานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วางไว้ในกรณีที่วินิจฉัยว่าไม่ผิดดังกล่าว สามารถจะนำมา ใช้เป็นคุณต่อผู้ถูกร้องได้ หากผู้ร้องดำเนินการตรวจสอบเสียโดยเร็วตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ

(๑) ข้อพิจารณาและความเห็นในกรณีที่ ๑ และ ๒ ตามที่ปรากฏในเอกสารลำดับที่ ๐๐๒๒ - ๐๐๒๓ ในเล่มที่ ๑ ของเอกสารแนบท้ายคำร้อง ได้ใช้เหตุผลในการวินิจฉัยอย่างเดียวกันว่า ช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงระยะเวลาที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ เป็นการเข้าใจผิด และเป็นการยื่นบัญชี ครั้งแรกเมื่อเพิ่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ จึงอาจเกิดความผิดพลาดในการจัดเตรียมเอกสารดังกล่าว ดังนั้น จึงเห็นว่าไม่เป็นการจงใจ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากบรรทัดฐานนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมือตรวจสอบบัญชีผู้ถูกร้องเสียตั้งแต่ต้น ก็ตั้งแต่นั้นเรื่องครั้งแรก เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องก็จะไม่ถูกพิจารณาว่าผิดในขณะนั้น และเมื่อผู้ถูกร้องได้ทราบว่าคุณตรวจสอบ สอบถามให้แจ้ง หรือได้รับคำแนะนำในห้วงเวลานั้น (๒๕๕๐ - ๒๕๕๑) ผู้ถูกร้องย่อมสามารถยื่นแสดงรายการหนี้ค้ำประกัน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียให้ถูกต้อง และปัญหาในคดีนี้ก็จะไม่เกิดขึ้น

การตรวจสอบที่ล่าช้าจึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องด้วยประการนี้

(๒) ข้อพิจารณาและความเห็นในกรณีนี้ ๓ ตามที่ปรากฏในเอกสารลำดับที่ ๐๐๒๔ เอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๑ นั้น เจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นอาจเกิดความผิดพลาดหรือหลงลืม แต่ได้แสดงมาในภายหลังและก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตรวจพบ ถือได้ว่าผู้ยื่นไม่จงใจ ๑ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ลงมติเห็นด้วยไปแล้ว ตามรายงานการประชุม ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

บรรทัดฐานนี้ สามารถเทียบเคียงได้จากข้อเท็จจริงในกรณีของผู้ถูกร้อง เพราะผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยแสดงรายการเพิ่มเติมลงในเอกสารประกอบบัญชี ในลำดับที่ ๑๐๘๑ เอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๖ คือการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการยื่นโดยไม่ทราบว่าผู้ร้องกำลังตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องอยู่ ทั้งนี้ ได้ปรากฏเป็นหลักฐานว่า กรรมการ ป.ป.ช. เพิ่งสอบถามภาระหนี้ของผู้ถูกร้อง ไปยังธนาคารอินโดซูเอช ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ การยื่นแสดงภาระค้ำประกันในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ เป็นเวลาก่อนที่ผู้ร้องจะได้รับแจ้งรายการหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้องตามหนังสือของธนาคาร ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งนางฤดี จิวลักษณ์ รับเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดมั่นในแนววินิจฉัยดังกล่าวของตนเอง ก็ควรต้องวินิจฉัยด้วยบรรทัดฐานเดียวกันว่า เพราะผู้ถูกร้องได้แสดงมาภายหลัง และก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตรวจพบ เช่นเดียวกับกรณีที่กำลังกล่าวมา

ข้อเท็จจริงนี้ ในทางนำสืบผู้ร้องเองก็มีได้นำสืบแก้หรืออธิบายโต้แย้งข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องในคดีนี้ ทั้งยอมรับว่ามีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามวัน เวลา ที่ปรากฏตามเอกสารจริง

๓.๔ ประเด็นการตรวจสอบดำเนินการโดยไม่เป็นธรรม ในเรื่องกำหนดให้ชี้แจงข้อกล่าวหา

กรณี ปรากฏชัดเจนจากข้อกล่าวหาของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องกระทำผิดถึง ๕ ครั้งด้วยกัน โดยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ทั้ง ๕ ครั้ง แต่กลับปรากฏหลักฐานจากการค้นพบของผู้ถูกกล่าวหาว่า ผู้ร้องได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง คือครั้งที่ ๒, ๓ และ ๖ ดังหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ เอกสารท้ายคำชี้แจง ลำดับที่ ๑๕ - ๒๐

ทางพิจารณายังปรากฏจากคำเบิกความของผู้แทนผู้ร้องในการตอบคำถามของทนายผู้ถูกร้อง เมื่อทนายผู้ถูกร้องได้ซักถามถึงเหตุผลว่า เหตุใดจึงให้ชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง จะเห็นได้ว่าผู้แทนผู้ร้องได้พยายามบ่ายเบี่ยงที่จะตอบคำถามนี้ (คำเบิกความเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ หน้า ๑๖ - ๑๗) โดยการตอบไม่ตรงกับคำถาม แต่สุดท้ายก็ตอบว่าไม่ทราบ เพราะไม่ได้เป็นคนทำ เมื่อถูกถามว่าวิธีปฏิบัติเช่นนี้เป็นวิธีปฏิบัติตามปกติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ ก็ตอบว่าไม่แน่ใจ เพราะเป็นเรื่องของคณะกรรมการ ฯ แต่คณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณารายละเอียดนี้แล้ว

โดยสรุปก็คือ ผู้ร้องไม่สามารถอธิบายเหตุผลตรงนี้ได้

การกระทำของผู้ร้อง จึงเป็นการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องอย่างยิ่ง ซึ่งวิธีปฏิบัติเช่นนี้ไม่มีบรรทัดฐานใดๆ ไม่ว่าจะโดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลใดในประเทศนี้ หรือแม้แต่ประเทศอื่นที่วางกฎเกณฑ์ให้กระทำเยี่ยงนี้ได้

๓.๕ ประเด็นการปกปิดข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ร้อง

(๑) พิจารณาจากรายงานการตรวจสอบของ นายฉัตรชัย วีระเชวงกุล ตามเอกสารท้ายคำร้อง เล่มที่ ๑ ลำดับที่ ๐๐๐๑-๐๐๒๘ จะเห็นได้ว่า ในหน้าที่ ๐๐๑๒ (เกี่ยวกับการยื่นครั้งที่ ๘) และหน้าที่ ๐๐๑๘ (เกี่ยวกับการยื่นครั้งที่ ๕) ผู้ร้องได้ระบุไว้เหมือนกันว่าผู้ถูกร้องได้ยื่นระบุในสำเนาเอกสารประกอบบัญชี ฯ ว่า หนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวม ๖ รายการ มีระบุชื่อลูกหนี้ เจ้าหนี้ ไว้ด้วย

แต่เป็นที่น่าสังเกตอย่างยิ่งก็คือ เหตุใดเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจึงละเว้นเสียที่จะไม่บันทึกข้อความอันสำคัญเกี่ยวกับความประสงค์ของผู้ถูกร้องลงในรายงานการตรวจสอบเพื่อนำไปประกอบในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ กล่าวคือ

มีการตัดข้อความอันสำคัญที่ว่า “ข้าพเจ้าจึงขอแจ้งให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้น เพื่อแสดงเจตนาในเรื่องการค้ำประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต” ออกไป ซึ่งผู้แทนผู้ร้องก็ได้เบิกความยอมรับไว้ในคำเบิกความเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ หน้า ๒๔, ๒๕

ข้อความที่ถูกตัดไปนี้ สำคัญอย่างไร ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า (ก) เนื้อความบอกวัตถุประสงค์ที่ขอชี้แจงให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้น (ข) เป็นการแสดงเจตนา โดยเฉพาะเป็นการแสดงเจตนาให้รู้ว่าตนมีภาระค้ำประกันอยู่ (ค) เป็นการบอกให้รู้ความรู้สึกความเข้าใจของผู้ถูกร้องว่า รายการเหล่านี้เป็นหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

รายละเอียดข้อความอันสำคัญนี้ หากมีปรากฏอยู่อย่างครบถ้วน และมีการหยิบยกขึ้นพิจารณาอย่างถ่องแท้ด้วยความเป็นธรรมแล้ว ย่อมจะเล็งเห็นความเข้าใจ ความบริสุทธิ์ใจของผู้ถูกร้อง และสามารถมองย้อนไปถึงขณะมีการยื่นบัญชี ฯ ในแต่ละครั้งว่า ผู้ถูกร้องมิได้ปกเอาความจงใจที่จะยื่นเท็จ หรือความจงใจที่จะปกปิดข้อเท็จจริงให้ทราบไปด้วยอย่างแน่นอน

(๒) พิจารณารายงานการตรวจสอบตามเอกสารท้ายคำร้อง เล่มที่ ๑ หน้าที่ ๐๐๒๒ เจ้าหน้าที่ผู้ทำรายงานได้แสดงรายละเอียดคำชี้แจงในจดหมายตอบสำนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (เอกสารลำดับที่ ๐๑๒๖ ในเล่มที่ ๑ แนบท้ายคำร้อง) ไว้เกือบครบถ้วนเพื่อนำเอารายละเอียดเหล่านั้นมาเป็นประเด็นพิจารณาในระดับเจ้าหน้าที่ และในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

แต่เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง คือ ผู้ตรวจสอบได้จงใจละเว้นไม่บันทึกข้อความสำคัญของหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้องอีกด้วย โดยละเว้นไม่บันทึกข้อความสองบรรทัดสุดท้ายของจดหมายดังกล่าว ความว่า “ด้วยเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงขอชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ทราบเพื่อจะได้มีข้อแนะนำให้ข้าพเจ้าได้ดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไป”

ข้อความที่ถูกตัดไปนี้ สำคัญอย่างไร ผู้ถูกร้องขอเรียนว่า สารสำคัญของเนื้อความที่ถูกตัดไปดังกล่าว สามารถเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องตีความว่า ผู้ถูกร้องกำลังขอคำแนะนำจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอคำแนะนำไปทำอะไร ชัดเจนว่า เพื่อนำไปดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไปนั่นเอง

สารสำคัญตรงนี้ ผู้ถูกร้องได้ซักถามผู้แทนผู้ร้องว่า ผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ จะสามารถขอคำแนะนำจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่ ผู้แทนผู้ร้องตอบว่า ไม่ได้ ครั้นถามว่าการที่ไม่สามารถให้คำแนะนำได้นี้มีอยู่ในกฎหมายหรือระเบียบใดๆ ของคณะกรรมการของ ป.ป.ช. หรือไม่ ผู้แทนผู้ร้องตอบว่า “ไม่ต้องกังวล อยู่ในกฎหมายเลย” แต่ครั้งถูกถามว่ากฎหมายบัญญัติว่าอย่างไร กลับตอบไปอีกทางหนึ่งเลยว่า กฎหมายบัญญัติว่าให้ยื่นทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมทั้งเอกสารประกอบที่แสดงถึงความถูกต้องและมีอยู่จริงของทั้งหนี้สินและทรัพย์สิน ณ วันนั้นๆ จึงเป็นอันไม่ได้ความจริงว่า มีกฎหมายบัญญัติห้ามแนะนำไว้อย่างไรหรือไม่ เพราะพยายามพยายามหลีกเลี่ยงคำตอบอย่างเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ตาม เมื่อทนายผู้ถูกร้องถามต่อไปว่า กฎหมายห้ามมิให้แนะนำหรือเปล่าพยานซึ่งเป็นผู้แทนผู้ร้องก็กลับตอบว่า “กฎหมายก็มีได้ให้โอกาสคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปแนะนำว่า คนที่ยื่นผิดแล้ว จะยื่นถูกต้องอย่างไร” คำตอบนี้ ก็เห็นได้อีกว่า เป็นการตอบอย่างเลียงบาติ เพราะผู้ถูกร้องประสงค์ซักถามเพียงการขอคำแนะนำในการดำเนินการให้ถูกต้องเท่านั้นเอง แต่พยานกลับไปกล่าวถึงการยื่นผิดไม่สามารถแนะนำให้ผู้ยื่นถูกต้อง

กรณีของผู้ถูกร้องนี้ เพียงหากจะแนะนำว่า “ก็ใส่ตัวเลขหนี้ด้วยสิ” เพียงเท่านั้นไม่ใช่เรื่องแก้ผิดเป็นถูก แต่เป็นเรื่องทำความเข้าใจให้ถูกต้องเท่านั้น พยานถึงขั้นแต่หลักการที่ว่า เมื่อยื่นแล้วแนะนำไม่ได้เช่นนี้ ผู้ถูกร้องไม่เชื่อ จึงได้ไปเปิดดูพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ตรวจสอบระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑) ตรวจสอบระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. ๒๕๔๓ ตลอดจนประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงปัจจุบัน ไม่พบข้อห้ามใดๆ บัญญัติไว้เลยว่า ภายหลังจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งแล้วห้ามมิให้ให้คำแนะนำต่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

ยิ่งกว่านั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากทางพิจารณาคดีนี้ก็จะเห็นได้ว่า ผู้แทนผู้ร้องยอมรับว่า เคยไปบรรยายต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามเอกสาร ล. ๑ อย่างนี้เป็นการให้คำแนะนำในการกรอกบัญชีหลังการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งเหล่านั้นหรือไม่ เพราะผู้แทนผู้ร้องยอมรับอยู่แล้วว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้น คือ ผู้ที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไปก่อนหน้านั้นแล้วทั้งนั้น เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องยื่นบัญชี ฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้

คำเบิกความของผู้แทนผู้ร้องในส่วนนี้ จึงไม่เป็นความจริง เป็นเพียงความพยายามในการปกปิดความผิดพลาดของตนเท่านั้น

๓.๖ ประเด็นความไม่ละเอียดรอบคอบ หรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ร้อง

(๑) ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลนี้กล่าวหาว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบโดยระบุนอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้แจ้งแสดงรายการหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ จำนวนหนี้ ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท

วิธีการของผู้ร้องใช้วิธีตรวจสอบเพียงมีหนังสือถึงธนาคาร ขอทราบภาระหนี้สินตามเอกสารแนบท้ายคำร้องลำดับที่ ๐๐๔๒ - ๐๐๔๔ ตรงกับเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๑๕ - ๑๗ เมื่อได้คำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลฎีกาตามเอกสารท้ายคำร้องเล่มที่ ๑ ลำดับที่ ๐๐๔๖ - ๐๑๑๕ ก็นำมาตรวจสอบขยายผล โดยละเอียดเสียไม่ยอมใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้ทราบข้อความจริงโดยถ่องแท้ และเพื่อความยุติธรรมแก่ผู้ถูกตรวจสอบ กล่าวคือ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้ไปตรวจสอบสำนวนคดีที่ศาลตรวจสอบจากกรมบังคับคดี เรียกหรือสอบถามข้อเท็จจริงโดยละเอียดจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของธนาคาร หรือจะได้สอบถามไปยังลูกหนี้ชั้นต้น หรือผู้ค้ำประกันคนอื่นๆ ก็สามารถทราบได้ว่ารายการหนี้สินที่เป็นปัจจุบัน ณ ขณะนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้วซึ่งแสดงว่าภาระค้ำประกันดังกล่าวของผู้ถูกร้องยังมีการเคลื่อนไหวอยู่และยังไม่แน่นอน

(๒) ทนายผู้ถูกร้องได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและหลักฐานในส่วนนี้โดยละเอียดได้พบว่าหนี้รายการที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไม่ตรงต่อข้อเท็จจริง เพราะปรากฏหลักฐานจากสำนวนคดีหลักฐานที่ธนาคารและหลักฐานที่กรมบังคับคดี รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้จากนางประภา วิริยประไพกิจ ได้ความว่านางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๕ ได้จ่ายชำระหนี้ให้แก่ธนาคาร ไปจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ แล้ว ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๐๕ - ๑๑ และสำเนาใบรับเงินที่ส่งมาจากกรมบังคับคดีถึงศาลนี้

เห็นได้ชัดว่าผู้ร้องขาดความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบ และประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อมากล่าวโทษผู้ถูกร้อง

ที่ผู้แทนผู้ร้องได้มาเบิกความในประเด็นนี้ โดยคำนวณเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในแต่ละครั้งของการยื่นบัญชี แกลงต่อศาล ก็เห็นได้ชัดว่า เป็นเพียงการคิดคำนวณที่เพ็งกระทำขึ้นภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลนี้แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกลบความผิดพลาดของผู้ร้องเท่านั้นเอง พิจารณาจากคำเบิกความของผู้แทนผู้ร้อง ที่เบิกความถึงหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ ว่าทนายความของบริษัท ฯ เสนอขอประนอมหนี้กับธนาคารโดยระบุดอกเงินต้นจำนวน ๒๗,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ขอชำระเป็นรายเดือนๆ ละ ๑ ล้านบาท ยังได้เบิกความอีกว่า ต่อมาทนายความของบริษัทขอประนอมหนี้ ๑๐ ล้านบาท ด้วยการผ่อนชำระแล้วเลิกกัน แต่ผู้แทนผู้ร้องก็เบิกความต่อมากำหนดตัวเลข ณ วันที่ยื่นบัญชีครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔ เงินต้น ๒๗,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ดอกเบี้ย ๖๐ ล้านบาท รวมแล้ว ๘๘.๗ ล้านบาท ยังคำนวณ ณ วันยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ รวมเงินต้นและดอกเบี้ย ๕๐ ล้านบาทเศษ ครั้งที่ ๙ จำนวน ๒๕.๕ ล้านบาท จะเห็นได้ว่า ผู้แทนผู้ร้องแกลงต่อศาลว่า บริษัท

นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ขอประนอมหนี้ที่ ๒๗.๕ ล้านบาทเศษ ในขณะที่คำนวณหนี้ถึง ๘๐ ถึง ๙๐ ล้านบาท แต่ผู้แทนผู้ร้องเบิกความถึงข้อเท็จจริงนี้ โดยไม่ได้กล่าวให้หมดสิ้นเนื้อความเอกสารที่ ๓๐ แนบท้ายคำชี้แจงข้อ ๓ ซึ่งบอกว่าเมื่อชำระเสร็จสิ้นแล้ว คดีทุกคดีเป็นอันยุติและระงับไป และความในข้อ ๑ ยังขอตัดดอกเบี้ยที่ค้างชำระทั้งหมดอีกด้วย ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ยิ่งกลับแสดงความไม่แน่นอนของตัวเลข ซึ่งผู้ถูกร้องจะขอชี้แจงแสดงหลักฐานโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่งในประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้ถูกร้องในเรื่องภาระค้ำประกัน

๓.๗ ประเด็นความเข้าใจในเรื่องค้ำประกัน การกรอกแบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ และความไม่แน่นอนของหนี้ค้ำประกัน

ก. ในเบื้องต้นควรที่จะทำความเข้าใจกันก่อนว่า ผู้ถูกร้องไม่ใช่พนักงานทนายและไม่ใช่ผู้กรอก จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และจัดทำเอกสารประกอบทั้ง ๕ ครั้ง ผู้จัดทำจริง คือ นายสมศักดิ์ อัสวเรชา ซึ่งได้มาเบิกความต่อศาลนี้ไว้แล้ว

จริงอยู่ บุคคลจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายมิได้ แต่เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องกฎหมาย แต่เป็นเรื่องข้อเท็จจริงที่ว่าด้วยการกรอกแบบแสดงรายการบัญชี ฯ และเป็นเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับภาระค้ำประกันว่าจะต้องยื่นหรือไม่ต้องยื่นในบัญชี ฯ ดังกล่าว

ข. ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และนำสืบพยานหลักฐานต่อศาลว่าผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่า ภาระค้ำประกันไม่จำเป็นต้องยื่นกรอกลงในรายการหนี้สินของบัญชี ฯ ด้วยเหตุผลดังนี้

(๑) ในแบบฟอร์มบัญชี ฯ ที่ปรากฏตามเอกสาร ๕ แผ่นแรกของเอกสารแนบท้ายคำร้องของผู้ร้องตั้งแต่เล่มที่ ๒ - ๗ ไม่มีช่องค้ำประกัน หรือหนี้ค้ำประกันให้กรอก

(๒) คำอธิบายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ไม่มีคำอธิบายเรื่องหนี้ค้ำประกันไว้ว่าจะต้องกรอกอย่างไร (เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๐๕ - ๐๗)

(๓) นายสมศักดิ์ อัสวเรชา ได้สอบถามวิธีการกรอกรายการจากเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ได้รับคำแนะนำว่า หนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สิน นอกจากนั้นในการยื่นครั้งที่ ๘ และ ๙ ยังได้สอบถามขอคำแนะนำจากนักกฎหมายที่มีชื่อเสียง (นายคำนวณ ชโลปถัมภ์) ได้ความอย่างเดียวกันเช่นนี้

(๔) คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเป็นเอกสารที่ออกมาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เอง ได้มีระบุไว้ในข้อ ๑๕ ว่า “กรณีค้ำประกันเงินกู้ ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” ตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงของผู้ถูกร้องลำดับที่ ๐๘

เอกสารนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า เอกสารลำดับที่ ๐๘ แนบท้ายคำชี้แจงนี้ ผู้แทนผู้ร้องพยายามจะปฏิเสธความถูกต้องแท้จริง อ้างว่าจำไม่ได้ ต้องตรวจสอบก่อน แต่ผู้ถูกร้องสามารถนำพยานทั้งที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา มาเบิกความยืนยันจนสามารถรับฟังได้เป็นที่ยุติว่า เอกสารคำแนะนำดังกล่าวเป็นเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เอง

ดังนั้น เมื่อฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมีความเข้าใจโดยสุจริตว่าหนี้ค้ำประกันไม่ต้องยื่นจริง ย่อมแสดงว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจยื่นเท็จ หรือปกปิด

ก. ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบพยานหลักฐานต่อศาลว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจว่าหนี้ค้ำประกันยังเป็นหนี้อันไม่แน่นอน มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ลูกหนี้ชั้นต้นได้แก่ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ได้แจ้งต่อผู้ถูกร้องเสมอมาว่า กำลังเจรจากับเจ้าหน้อยอยู่ และรับรองจะรับผิดชอบหนี้รายการนี้ ซึ่งข้อเท็จจริงตรงส่วนนี้ได้มีนายประมวล หุตะสิงห์ กรรมการของบริษัทลูกหนี้ มาเบิกความยืนยัน นอกจากนั้นนายถนอม วีระผล เจ้าหน้าที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้มาเบิกความยอมรับว่าเพิ่มลูกหนี้ระบุว่าลูกหนี้ยังคงมีการเจรจากับธนาคารอยู่

(๒) จำนวนหนี้ยังไม่แน่นอน เพราะความปรากฏต่อมาว่า นางประกา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นจำเลยที่ ๕ ได้ชำระหนี้ต่อธนาคารไปแล้วจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นางประกา วิริยประไพกิจ ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจว่าภาระหนี้ของตนอาจจะหมดไปแล้ว หรือไม่ก็เหลือน้อยมาก รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงลำดับที่ ๐๕-๑๑

อย่างน้อย ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ก็ได้แสดงชัดเจนแล้วว่าจำนวนหนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เป็นการแสดงว่าหนี้ยังคงเคลื่อนไหวอยู่ ยังไม่สามารถทราบตัวเลขสุดท้าย หรือความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้ถูกร้องได้

(๓) ผู้ถูกร้องได้แสดงรายการหนี้ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ไว้ในรายการหนี้สิน จำนวน ๒,๖๒๕,๔๕๐.๘๗ บาท ไว้ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ทั้งๆ ที่เป็นหนี้ค้ำประกัน ความข้อนี้ แม้ผู้ร้องจะนำมาเป็นโทษต่อผู้ถูกร้อง โดยอ้างว่าเป็นหนี้ค้ำประกันเหมือนกัน กับเป็นหนี้ตามคำพิพากษาเหมือนกัน กรณีธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ถูกร้องยื่นรายการหนี้แต่กรณีธนาคารอินโดสุเอช ผู้ถูกร้องไม่ยื่น จึงเป็นข้อพิสูจน์ว่าผู้ถูกร้องรู้อยู่แล้วว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นแท้ที่จริงแล้วหากผู้ร้องจะได้พิจารณาทบทวนด้วยความเป็นธรรมแล้ว การปฏิบัติกับผู้ถูกร้องเช่นนี้

กลับยิ่งแสดงให้เห็นความตรงไปตรงมาของผู้ถูกร้อง เมื่อเจรจาพอราบจำนวนที่จะต้องรับผิดชอบแล้วก็รีบแจ้งต่อผู้ร้องทันที นอกจากนั้นตัวเลขที่สำแดงไปนี้ ยังเป็นการชี้ให้เห็นความไม่แน่นอนของยอดหนี้ด้วย เพราะหนี้เดิมตามคำพิพากษา คือ ๑๖,๔๒๗,๓๑๕.๖๕ บาท ข้อเท็จจริงส่วนนี้ ผู้ถูกร้องนำสืบได้ความชัดเจนโดยมีเจ้าหน้าที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มายืนยันประกอบว่า ที่นำแจ้งลงไปเพราะสามารถเจรจาพอราบภาระที่ตนจะต้องรับผิดชอบจริง ๆ จึงได้แจ้งลงไว้ในบัญชีหนี้สิน อย่างไรก็ตามหนี้รายการนี้ ต่อมาได้กลายเป็นศูนย์แล้ว เพราะลูกหนี้ชั้นต้นมาประนอมหนี้กับธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ด้วยการจ่ายเงิน ๕ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ และถือว่าหนี้จบสิ้นไปทั้งหมด

(๔) หนี้ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นหนี้ตามคำพิพากษาเช่นเดียวกัน มีหนี้ ๑๖,๕๗๓,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องได้แจ้งลงไว้ในบัญชีหนี้สินของตนในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ แต่ได้แสดงยอดหนี้ไว้เพียง ๗ ล้านบาท ข้อเท็จจริงนี้ผู้ร้องได้นำมาเป็นข้อพิสูจน์ที่เป็นโทษต่อผู้ถูกร้อง โดยมีได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ความเสียก่อน ทางนำสืบผู้ถูกร้องสามารถนำสืบได้ว่า ตนได้มีการเจรจากับธนาคาร ขอลดยอดหนี้เหลือ ๗ ล้านบาท จึงได้ระบุแจ้งไปเป็นการแสดงให้เห็นความตรงไปตรงมาของผู้ถูกร้อง ดังได้กล่าวมาแล้วในกรณีธนาคารกสิกรไทย ฯ เช่นกัน

ตัวเลขที่ผู้ร้องตรวจพบนี้ น่าจะถูกต้องว่าเหตุโดยยอดหนี้ ๑๖,๕๗๓,๐๐๐ บาท จึงมีการแจ้งเพียง ๗ ล้านบาท การที่นำกลับมาใช้เป็นข้อเปรียบเทียบที่เป็นโทษต่อผู้ถูกร้อง ซึ่งหากผู้ร้องจะได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบแสวงหาความจริงในส่วนนี้ก็สามารถกระทำได้โดยง่ายโดยการสอบถามผู้ถูกร้อง หรือธนาคารเจ้าหนี้ แต่ผู้ร้องก็หาได้กระทำไม่ จึงเป็นการดำเนินการที่ปราศจากความเป็นธรรมโดยสิ้นเชิง

(๕) ภาระค้ำประกันที่ผู้ถูกร้องมีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช นอกจากจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพราะการชำระโดยผู้ค้ำประกันคนอื่น เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แล้ว ปัจจุบันยังเปลี่ยนแปลงไปอีก โดยเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ได้ปรากฏว่า ลูกหนี้ชั้นต้นได้ชำระเงินจำนวน ๑๐ ล้านบาท ให้แก่ธนาคาร และธนาคารได้ปลดภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้องไปหมดแล้ว ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำร้อง ลำดับที่ ๒๐ - ๔๔ และการเบิกความยืนยันของ นายประมวล หุตะสิงห์, นายสมบัติ เขาวนปรีชา, นายถนอม วีระผล และนายสมศักดิ์ อัสวธวา

(๖) ความเข้าใจเรื่องภาระค้ำประกันและการกรอกแบบฟอร์มนั้น มิเพียงแต่ผู้ถูกร้องเท่านั้นที่มีความเข้าใจว่า หนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สิน แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาที่มาเบิกความที่ศาลนี้ก็ยังคงเข้าใจตรงกับผู้ถูกร้อง เช่น นายคำนวณ ชโลปถัมภ์

ซึ่งเป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ และเป็นผู้ให้คำแนะนำการกรอกรายการแก่ผู้ถูกร้องด้วย ก็ยังมีความเข้าใจตรงกับผู้ถูกร้อง รวมถึง ดร.ลิจิต ธีรเวคิน ซึ่งเป็นนักรัฐศาสตร์ ทั้งเคยเป็นสมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ร่วมร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย ก็ยังเข้าใจตรงกับผู้ถูกร้อง โดยเฉพาะ บุคคลที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกับกรณีผู้ถูกร้องมากที่สุด คือ พลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย ซึ่งคำประกัน ผู้อื่นเหมือนกัน หนี้คำประกันนั้น ศาลพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วเหมือนกัน ก็ยังไม่ได้กรอกหนี้คำประกัน ลงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เพราะมีความเข้าใจว่าไม่ต้องกรอก

(๗) ความจริงนี้ ไม่จำเป็นต้องตีความให้มากความไปเลย ผู้ร้องได้พยายาม สืบพยานย้ำซ้ำอยู่ประเด็นเดียวว่า หนี้คำประกันรายการนี้ เป็นหนี้ที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยศาลฎีกาแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และมีการบังคับคดียึดทรัพย์ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ความเป็นหนี้ชัดเจนโดยผลแห่งคำพิพากษาแล้ว ไม่สามารถมีข้อโต้แย้งในหนี้นั้นได้อีกแล้ว ซึ่งดูเหมือนว่าจะใช่ กรณีนี้ผู้ถูกร้องขอเรียนว่า นั่นคือข้อกฎหมายที่อาจตีความได้เช่นนั้น แต่ภายใต้ข้อกฎหมายก็มี ข้อเท็จจริงที่สามารถแปรเปลี่ยนไป และเป็นเหตุให้ความรับผิดชอบในหนี้สินนั้น แปรเปลี่ยนไป เคลื่อนไหว ไปด้วย เพราะลูกหนี้อาจชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วนไปจนทำให้ภาระความรับผิดชอบในหนี้ของผู้ถูกร้องลดน้อยลง หรือมีผู้ค้ำประกันรายอื่นชำระไปบางส่วน ก็สามารถทำให้ภาระหนี้ของผู้ถูกร้อง เปลี่ยนแปลงไปได้เหมือนกัน แม้กระทั่งเจ้าหนี้ หากยินยอมลดหนี้ให้ หรือมีการปรับโครงสร้างหนี้เป็น เหตุให้หนี้ลดลง ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องก็จะเปลี่ยนแปลงไปอีก แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอน อันนี้เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นที่ทราบโดยทั่วไป และปรากฏอยู่ในสำนวนและทางพิจารณาของศาลนี้ด้วย

ทั้งหลายทั้งปวงที่เรียนชี้แจงมาในข้อนี้ จึงเป็นการแสดงว่า ความเข้าใจของผู้ถูกร้อง ที่เห็นว่าหนี้คำประกันเป็นหนี้อันยังไม่แน่นอนนั้น เป็นความเข้าใจที่ถูกต้องตามสภาพแห่งข้อเท็จจริง ที่ปรากฏในท้องสำนวน

๓.๘ คดีเรื่องนี้ ผู้ร้องได้ตั้งใจที่จะหยิบยกข้อเท็จจริงของเรื่องทั้งหมดมาปรับเข้ากับ บรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๔๔ ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำร้อง ขอให้ พิจารณาวินิจฉัย ลำดับที่ ๐๐๒๗ และยังได้ถอดลงไปในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่ ๖๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ โดยอ้างคำวินิจฉัยว่า “จงใจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นเพียงเจตนาธรรมดา ที่พิจารณาเพียงว่าผู้ถูกร้องรู้หรือไม่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สิน ดังกล่าวอยู่หรือไม่ เพียงผู้ร้องรู้สำนึกในการกระทำก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษ เนื่องจาก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต้องการให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีอย่างถูกต้อง เท่านั้น”

ผู้ถูกร้องขอเรียนว่า ความตั้งใจของผู้ร้องเพียงเพื่อจะอาศัยแนวคำวินิจฉัยดังกล่าว มาใช้ในการวินิจฉัยเป็นโทษต่อผู้ถูกร้องเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๕๔ ที่มีการขยายความคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๔ ให้ชัดเจนขึ้น

ความจริงเรื่องนี้สามารถพิจารณาได้ง่ายๆ ด้วยหลักเหตุผลธรรมดาที่ได้ ไม่จำเป็นต้องมาดู เรื่องเจตนาพิเศษ ไม่ต้องวิเคราะห์ความสำนึกด้วยซ้ำ หลักเหตุผลง่ายๆ ก็คือพิจารณาว่าผู้ถูกร้อง จะจงใจยื่นเท็จ หรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงนี้ไปทำไม แล้วถ้าจงใจจะยื่นเท็จหรือปกปิดจะแจ้งให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบตามเอกสารลำดับที่ ๑๐๘๑ ในเล่มที่ ๖ เอกสารประกอบคำร้อง และ เอกสารลำดับที่ ๑๓๓๗ ในเล่มที่ ๗ เอกสารประกอบคำร้องเพื่ออะไร การไม่แจ้งรายละเอียดหนี้ คำประกันนี้ ทำให้มีใครได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์อย่างไร ในทางการสืบพยานในคดีนี้ ไม่ปรากฏ ว่ามีใครได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์ มีแต่ผู้ร้องที่มาบอกว่าผู้ถูกร้องเองจะปกปิดไว้เพื่อประโยชน์ ทางคดี เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ร้องควรต้องวิเคราะห์ต่อไปว่า จริงๆ แล้วรูปคดีก็ยังคงดำเนินไปเป็นปกติ รูปคดีไม่เปลี่ยนแปลง ผลคดีไม่เปลี่ยนแปลง ที่เปลี่ยนไปในภายหลังเพราะลูกหนี้ชั้นต้นชำระหนี้ไป ๑๐ ล้านบาท ต่างหาก ธนาคารเจ้าหนี้จึงได้ถอนการยึดทรัพย์และคดีทุกอย่างเกี่ยวกับตัวผู้ถูกร้องยุติลง ฉะนั้น แท้ที่จริงแล้ว คือความห่วงใจ ความไม่แน่ใจของผู้ถูกร้องเองต่างหากที่ไม่แน่ใจว่าจะทำอย่างไร จึงต้องขอคำแนะนำจากผู้ร้อง ตามข้อความตอนท้ายของหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ของผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มิใช่เพียงต้องการให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี อย่างถูกต้องเท่านั้น แต่รัฐธรรมนูญมาตรานี้ เป็นมาตราที่มีวัตถุประสงค์ในการสกัดกั้นผู้ทุจริต มุ่งประสงค์กำจัดบุคคลผู้ไม่สุจริตที่มีเจตนายื่นเท็จ มีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในการ ยื่นบัญชีนั้นๆ ให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไป ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่รุนแรง ดังนั้น การพิจารณาเพื่อให้เกิดเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงควรต้องพิจารณาพยานหลักฐานโดยเคร่งครัด

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๕๔ ได้วินิจฉัยไว้ว่า แม้คำว่า “จงใจ” ไม่จำเป็นต้อง ประกอบด้วยเจตนาพิเศษ หรือมุ่งประสงค์เป็นพิเศษตามที่ได้ให้ความหมายมาแล้วก็ตาม แต่การใช้คำว่า “จงใจ” นำหน้าข้อความว่า “ยื่นบัญชีฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ” นั้นย่อมมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญประสงค์เน้นว่ายื่นบัญชีฯ ต้องรู้สำนึกที่แน่ชัด พอสมควร และจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนหรือปราศจากข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง บรรทัดฐาน แห่งคำวินิจฉัยนี้ ยังคงดำรงอยู่ การที่ผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กระอิสระหนึ่งในรัฐธรรมนูญ ไม่ยอมรับนับถือ คำวินิจฉัยนี้เสียแล้ว ประชาชนจะสามารถยึดสิ่งใดเป็นที่พึ่งได้อีก

ผู้ถูกร้องขอเพียงหวังว่า อย่าได้นำเอากรณีผู้ถูกร้องมาใช้เป็นเครื่องทดสอบความรู้ ทดลองวิชา เพื่อเอาชนะกันเลย ขอให้ดำเนินการอย่างตรงไปตรงมาตามครรลองแห่งความยุติธรรม

๓.๕ ผู้ถูกร้องขอเรียนว่า กรณีเรื่องของผู้ถูกร้องนี้ ไม่ใช่เรื่องทุจริต หรือเตรียมการ จะโกง ซึ่งผู้แทนผู้ถูกร้องก็ได้เบิกความยอมรับไว้ต่อศาลนี้แล้ว

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อยู่ภายใต้หมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ กรณีของผู้ถูกร้องเป็นภาระหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันผู้อื่น มิใช่การก่อหนี้ด้วยตนเอง หนี้สินค้ำประกันที่ถูกล่าวหนานี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น มีขึ้น เป็นเวลานาน ๑๐ ปีแล้ว โดยไม่ได้เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง ไม่มีผู้ใดได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ จากการแจ้ง หรือไม่แจ้งการค้ำประกันนี้ ทั้งไม่ได้ทำให้บัญชีของผู้ถูกร้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะการที่ต้องรับผิดชอบ ในฐานะผู้ค้ำประกัน ก็ก่อให้เกิดสิทธิไต่เบียดด้วยซึ่งผู้ถูกร้องต้องแสดงในรายการทรัพย์สินอยู่ดี (หากมีการวินิจฉัยว่า จะต้องยื่นรายการหนี้ค้ำประกันนี้ลงในบัญชีหนี้สินด้วย) ซึ่งความจริงนี้ ผู้แทนผู้ร้อง ก็ได้เบิกความตอบทนายผู้ถูกร้องในคำเบิกความหน้าที่ ๓๖ บรรทัดที่ ๘ - ๙ ว่า ผู้ถูกร้องอาจอ้างว่ามีสิทธิเรียกร้องก็ใส่ไปได้ ยื่นไปได้ไม่มีปัญหา จึงแสดงว่าการแจ้งหรือไม่แจ้งภาระหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้องไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายในทางบัญชี และมีได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใด

ข้อ ๔ จากรายละเอียด เหตุผล ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่ได้กราบเรียนมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า กรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ได้ดำเนินการอย่างขาดความละเอียดรอบคอบ ทั้งยังประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอย่างสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ ในอันที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือมีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้แต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ขณะที่ยังไม่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ก็ยังมีอำนาจอยู่ตามข้อ ๕ ของระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อย้อนลงไปถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกรณีของผู้ร้องนี้ ในช่วงที่เป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ยังมีอำนาจเช่นเดียวกันนี้อยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ และพระราชบัญญัติการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ร้องมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ดังที่กล่าวมา แต่ก็มีได้ใช้อำนาจนั้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงพยานหลักฐานอย่างครบถ้วนมาพิจารณาวินิจฉัยให้ต้องแท้เสียก่อน ผู้ร้องเพียงใช้อำนาจตามอำเภอใจของตนเท่านั้น

จากการศึกษา ตรวจสอบ เอกสารข้อมูลที่ผู้ร้องจัดส่งมาทั้งหลาย รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนับหลายพันแผ่น ผู้ถูกร้องได้พบอย่างชัดแจ้งว่า ไม่ว่าจะป็นด้วยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม ผู้ร้องได้กระทำการอย่างบกพร่องในการตรวจสอบ โดยเฉพาะมีการมุ่งประเด็นไปหาข้อสรุปที่จะวินิจฉัยกล่าวโทษผู้ถูกร้องแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบการตรวจสอบที่ควรต้องกระทำอย่างละเอียดครบถ้วน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นยุติปราศจากข้อสงสัย

การดำเนินการขององค์กรคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่น่าเคลือบแคลง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่มีอำนาจใดที่จะเข้าไปตรวจสอบในความลึกซึ้งซับซ้อนนั้น ไม่มีองค์กรใดภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ที่จักสามารถเข้าไปตรวจสอบการทำงาน การทำสำนวนสอบสวน หรือไต่สวนคดีขององค์กรนี้ได้

ผู้ถูกร้องจึงตกอยู่ในสถานะที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ ที่จำต้องพึ่งความเป็นธรรมจากศาลรัฐธรรมนูญแห่งนี้ เพื่อตรวจสอบพิจารณาการสอบสวนดำเนินการของผู้ร้องเกี่ยวกับคดีนี้โดยละเอียดอีกชั้นหนึ่ง และประมวลหลักฐานทั้งปวงสำหรับการวินิจฉัยคดีนี้ บนพื้นฐานแห่งความถูกต้อง เป็นธรรม และโดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งรัฐด้วย

ข้อ ๕ จึงขอศาลรัฐธรรมนูญได้โปรดพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

(๑) วินิจฉัยคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นข้อกฎหมาย ฉบับลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ และ

(๒) วินิจฉัยชี้ขาดให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมียุ่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวและต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ถูกถอดตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมียุ่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประเด็นการวินิจฉัย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่านายพิเชษฐ สติรชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นตามที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งในสองประเด็นก่อนว่า

ประเด็นที่ ๑ ความรับผิดในฐานะผู้ค้ำประกันเช่นนายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้องมีความหมายเป็นหนี้สิน ตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ หากตีความว่าเป็นหนี้สิน เป็นหนี้สินประเภทที่พึงต้องกรอกเอกสารไว้เป็นหนี้สิน ในแบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ หรือไม่

พิจารณาประเด็นที่ ๑

ความรับผิดชอบในฐานะผู้ค้าประกัน เช่นนายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง มีความหมายเป็นหนี้สินตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าลูกหนี้ละเลยเสียไม่ชำระหนี้ของตน เจ้าหนี้จะร้องขอต่อศาลให้สั่งบังคับชำระหนี้ก็ได้ เว้นแต่สภาพแห่งหนี้จะไม่เปิดช่องให้ทำเช่นนั้นได้”

มาตรา ๖๘๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “อันว่าคำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่าผู้ค้าประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้”

มาตรา ๖๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกันในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่าผู้ค้าประกันเหล่านั้นมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับคำประกันร่วมกัน”

มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้โดยทำนองซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไซ้ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ดี เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนจนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง”

มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การที่ลูกหนี้ร่วมกันคนหนึ่งชำระหนี้นั้นยอมได้เป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้คนอื่นๆ ด้วย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่การใดๆ อันพึงกระทำแทนชำระหนี้วางทรัพย์สินแทนชำระหนี้ และหักกลบลบหนี้ด้วย”

มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า “ในระหว่างลูกหนี้ร่วมกันทั้งหลายนั้น ท่านว่าต่างคนต่างต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ถ้าส่วนที่ลูกหนี้ร่วมกันคนใดคนหนึ่งจะพึงชำระหนี้ เป็นอันจะเรียกเอาจากคนนั้นไม่ได้ไซ้ ยังขาดจำนวนอยู่เท่าไร ลูกหนี้คนอื่นๆ ซึ่งจำต้องออกส่วนด้วยนั้นก็ต้องรับใช้ แต่ถ้าลูกหนี้ร่วมกันคนใดเจ้าหนี้ได้ปลดให้หลุดพ้นจากหนี้อันร่วมกันนั้นแล้ว ส่วนที่ลูกหนี้คนนั้นจะพึงต้องชำระหนี้ก็ตกเป็นพับแก่เจ้าหนี้ไป”

มาตรา ๒๕๗ บัญญัติว่า “ถ้าในสัญญาอันหนึ่งอันใดมีบุคคลหลายคนร่วมกันผูกพันตนในอันจะกระทำการชำระหนี้ไซ้ หากกรณีเป็นที่สงสัย ท่านว่าบุคคลเหล่านั้นจะต้องรับผิดชอบอย่างเป็นลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าเป็นการอันจะแบ่งกันชำระหนี้ได้”

โดยหลักการแล้ว ศาลย่อมบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ เพราะมาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติไว้ เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ศาลย่อมสั่งให้ลูกหนี้ชำระหนี้นั้นได้ การที่ลูกหนี้ปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในหนี้นั้นเรียกว่า เป็นการชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง เพราะวัตถุประสงค์แห่งหนี้ คือสิ่งที่เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระ (มาตรา ๑๕๔) สำหรับหนี้ที่ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินที่ปรากฏมากที่สุดได้แก่หนี้เงิน ซึ่งก็คือหนี้ให้ลูกหนี้ชำระเงินจำนวนหนึ่งให้แก่เจ้าหนี้ กรณีเช่นนี้ เมื่อลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องขอต่อศาลให้สั่งบังคับให้ชำระหนี้ คือให้จ่ายเงินแก่เจ้าหนี้ได้ เป็นการบังคับให้ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง เมื่อได้มีคำพิพากษาของศาลบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ คือจ่ายเงินตามจำนวนที่เจ้าหนี้ฟ้องแล้ว หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาละเลยไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็มีสิทธิขอให้ศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้มาขายทอดตลาดเพื่อเอาเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้

ตามข้อเท็จจริง ในคดีที่ธนาคารอินโดสุเอซ เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ที่ ๑ นายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร ที่ ๒ นางกุลศิริ หรือภิกุลศิริ ศรีมาก ที่ ๓ นายพิเชษฐ สติรชวาล ที่ ๔ และนางประภา วิริยประไพกิจ ที่ ๕ เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่ง ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง (นายพิเชษฐ สติรชวาล) ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๒, ๓ ได้ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันจำเลยที่ ๑ (บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด) โดยระบุว่า รับผิดชอบไม่เกินวงเงิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนจำเลยที่ ๕ (นางประภา วิริยประไพกิจ) ตามหนังสือค้ำประกันระบุว่า ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในวงเงินต้น ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ศาลชั้นต้นเห็นว่า จำเลยที่ ๑ จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ตามฟ้อง คือ ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ส่วนจำเลยที่ ๕ ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในวงเงินต้น ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท โดยให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบในเงินต้น ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ให้บังคับคดีเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกัน ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีดังกล่าว และมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท หมายความว่า ผู้ถูกร้องอยู่ในฐานะลูกหนี้ร่วม มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้แก่โจทก์ตามคำพิพากษาโดยมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นเงิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ดังนั้น โดยนัยนี้ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องจึงได้แก่ หนี้เงิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท

เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้มีได้บัญญัติคำจำกัดความของคำว่า “หนี้สิน” ไว้ว่ามีความหมายอย่างไร แต่กรณีตามคำร้องเป็นหนี้ตามคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นหนี้ที่เป็นจำนวนแน่นอน และอยู่ในความหมายของคำว่า “หนี้สิน” โดยนัยดังกล่าว คำว่า “หนี้สิน” ที่ปรากฏในบทบัญญัติของมาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญ รวมถึงในบทบัญญัติมาตราอื่นด้วย จึงมีความหมายอย่างเดียวกันกับคำว่า “หนี้”

ดังนั้น ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้อง ในฐานะลูกหนี้ร่วม ซึ่งเป็นหนี้เงินตราตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมีความหมายเป็นหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๕ และมาตราอื่นๆ ด้วย

ประเด็นที่ ๒

มีประเด็นพิจารณาต่อมาว่า ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหนี้เงิน ถือเป็นหนี้สินที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในแบบบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวม ๖ ตำแหน่ง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง ส่วนมาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และกำหนดเวลาในการยื่นในกรณีต่างๆ โดยมีได้กำหนดประเภทของทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงในบัญชีดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี เมื่อวินิจฉัยแล้วพบว่าความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหนี้เงินมีความหมายเป็นหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ จึงวินิจฉัยต่อไปอีกว่า หนี้เงินซึ่งถือเป็นหนี้สินนั้นต้องแสดงรายการในบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดตามคำร้องของผู้ร้องว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณี

พ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี รวม ๕ ครั้ง แล้วแต่กรณี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยให้เหตุผลว่า “การที่นายพิเชษฐ สติรชวาล ชี้แจงเหตุผลที่ไม่แสดงรายการ หนี้สินดังกล่าวว่า ไม่สามารถแจ้งรายการหนี้สินนี้ได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล นั้น เป็นการยอมรับว่ามีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้ เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดี ในชั้นศาล นอกจากนี้ คำชี้แจงของนายพิเชษฐ สติรชวาล ข้างต้น ก็ไม่สมเหตุผล เนื่องจากศาลฎีกา ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้นายพิเชษฐ สติรชวาล รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นจำนวนหนี้ที่แน่นอนแล้ว ซึ่งเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่ละคนใดคนหนึ่งสิ้นเชิง หรือแต่โดยส่วนก็ได้ การต่อสู้ในชั้นศาล ในการบังคับคดีเป็นเพียงการต่อสู้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้น หาใช่การต่อสู้ ในมูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้ว อันจะเป็นเหตุให้ต้องปกปิดไว้ไม่”

ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำร้องว่า ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๕ ครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหนี้ร่วมกับลูกหนี้รายอื่นอีก ๔ คน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ทั้งๆ ที่ผู้ถูกร้องได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าว มาตั้งแต่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ แล้ว และได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด จากการ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์สิน (ที่ดิน) โดยได้มีการร้องขจัดทรัพย์ที่ดินและร้องขอถอน ส่วนที่ดินต่อศาลแพ่ง จนกระทั่งถึงการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่แปด เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้อง จึงได้ระบุในสำเนาเอกสารประกอบว่าหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต “๓. การค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ” เท่านั้น โดยมีได้ระบุว่า เป็นหนี้ตามสัญญาค้ำประกันในเรื่องใด จำนวนเท่าใด และไม่แนบเอกสารหลักฐาน ประกอบ เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ ขอให้ผู้ถูกร้อง ชี้แจง ข้อเท็จจริงและได้มีหนังสือเตือน ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ อีกครั้งหนึ่ง ผู้ถูกร้อง จึงได้มี หนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ชี้แจงเกี่ยวกับหนี้สินดังกล่าว โดยมีหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ให้นายสมศักดิ์ อัสวเรขา เป็นผู้ยื่นหนังสือชี้แจง แต่อย่างไรก็ตาม ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้อง ก็ยังคงมิได้แสดงรายการ หนี้สินจำนวนดังกล่าวไว้ในบัญชี ฯ เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบเช่นเดียวกับการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘

การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องผิดพลาดเพียงเล็กน้อย คณะกรรมการ ป.ป.ช. จ้องจับผิด การวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีบรรทัดฐานและล่าช้า การยื่นบัญชีทั้ง ๕ ครั้งของผู้ถูกร้อง เป็นข้อบกพร่องเล็กน้อย เพียงไม่ได้แสดงหนี้สินที่ผู้ถูกร้องค้ำประกันผู้อื่นลงไป ซึ่งเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก เนื่องจากหนี้ค้ำประกันนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดเลย ไม่มีผลกระทบต่อ ผู้ถูกร้องหรือบุคคลภายนอก นั้น คำชี้แจงของผู้ถูกร้องดังกล่าว เท่ากับผู้ถูกร้องได้ยอมรับว่าไม่แสดง หนี้สินดังกล่าวเพื่อปกปิดจริงๆ ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าการไม่แสดงหนี้สินดังกล่าวไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดนั้น กรณีนี้ของผู้ถูกร้องเทียบเคียงได้กับกรณีของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ ซึ่งแสดงหนี้สิน ๔๕ ล้านบาท เป็นเท็จ และกรณีนายประยุทธ์ มหากิจศิริ ที่ไม่แสดง ที่ดินและเงินฝากของตนเองและคู่สมรส ซึ่งทั้งสองกรณิดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของ นายประยุทธ์ ฯ นั้น นายประยุทธ์ ฯ ก็ไม่ได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากการไม่แสดงทรัพย์สิน ดังกล่าว ส่วนกรณีของผู้ถูกร้องนั้น ผู้ถูกร้องได้ยอมรับเองว่า ถ้าผู้ถูกร้องแสดงหนี้สินดังกล่าวจะมี ผลกระทบต่อการต่อสู้คดีในการร้องขจัดทรัพย์สิน แสดงว่าผู้ถูกร้องได้ประโยชน์จากการไม่แสดงหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าไม่จงใจและได้แจ้งหมายเหตุไว้ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ แล้ว เพราะเหตุว่า ยังเป็นหนี้ค้ำประกันอยู่ คดีนี้ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ถือว่าผู้ถูกร้องเป็นลูกหนี้ร่วม ซึ่งต้องร่วม รับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมด ผู้ถูกร้องอ้างว่า ถ้าระบุตัวเลขหนี้ลงไปจำนวนเท่าใด หากปรากฏว่า ไม่ตรงตามนั้น จะเป็นเหตุให้ลูกหนี้สามารถเจรจากับเจ้าหนี้ได้ หรือชำระหนี้บางส่วน การระบุดอกหนี้ ในบัญชีอาจเป็นเรื่องยื่นเท็จต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องกรณีนี้ก็ไม่มีเหตุผล และไม่อาจรับฟังได้ เพราะถ้ากำหนดตามเอกสารหลักฐานลงไปแล้ว ต่อมาถ้าปรากฏว่าหนี้ที่มีการ เปลี่ยนแปลงไปประการใด ก็สามารถที่จะยื่นคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ว่าหนี้ที่ยื่นไปนั้น มีการเปลี่ยนแปลงตามเอกสารและหลักฐานที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งก็ไม่ถือว่าเป็นการยื่นเท็จ แต่อย่างใด เพราะเหตุว่าการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวนี้ เป็นการยื่นที่มีเอกสารประกอบ

ผู้ถูกร้องได้กล่าวอ้างว่า เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงอุตสาหกรรม และก่อนที่จะครบกำหนดต้องยื่นบัญชีในกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ๑ ปี ผู้ถูกร้องได้รับคำแนะนำจากทนายความท่านหนึ่งว่ากรณีค้ำประกันของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหนี้ อันไม่แน่นอน ควรแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบไว้ชั้นหนึ่ง ผู้ถูกร้องจึงได้แจ้งให้นายสมศักดิ์ อัครเวหา ดำเนินการแจ้งในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งนายสมศักดิ์ ฯ ก็ได้จัดทำ

บัญชีเพิ่มเป็นการแจ้งเอกสารประกอบครั้งที่ ๘ โดยระบุว่าผู้ถูกร้องมีหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่า จะเกิดขึ้นในอนาคต รวม ๖ รายการ ใน ๖ รายการดังกล่าว ปรากฏว่าเป็นการค้ำประกันหนี้ของ บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ในรายการที่ ๓ ด้วย นั้น เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าหนี้ค้ำประกันตามคำพิพากษายังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน จึงได้หมายเหตุไว้ในการยื่น บัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ แต่ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ ของผู้ถูกร้องนั่นเอง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี แสดงรายการหนี้สินตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง ตามคดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๒๘๗/๒๕๓๖ ซึ่งธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ในฐานะผู้กู้ เป็นจำเลยที่ ๑ นายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร จำเลยที่ ๒ ผู้ถูกร้อง จำเลยที่ ๓ และนางสาวกุลศิริ ศรีมาก จำเลยที่ ๔ ในฐานะผู้ค้ำประกัน ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นมาในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และได้แนบรายการ หนี้สินครั้งนี้มาด้วย โดยระบุว่าในหนี้สินตามคำพิพากษานั้นมีทั้งหมด ๑๖,๔๒๗,๓๑๕.๖๕ บาท ได้มี การเจรจาชำระหนี้ไปแล้ว เหลือ ๒,๖๒๕,๔๕๐.๕๗ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องก็นำรายการหนี้ดังกล่าวนี้ มายื่นไว้ใน บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน นอกจากนี้ ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ตาม คำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๒๘๗/๒๕๓๖ ซึ่งผู้ถูกร้องเป็นลูกหนี้ร่วมในฐานะผู้ค้ำประกันเช่น เดียวกับการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และผู้ถูกร้องยังแสดงหนี้ตามคำพิพากษาศาลแพ่ง คดีที่ ๗๒๕๕/๒๕๔๔ ซึ่งธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ผู้กู้ เป็นจำเลยที่ ๑ นายอภิชัย ศักดิ์ชลาธร เป็นจำเลยที่ ๒ ผู้ถูกร้อง ในฐานะผู้ค้ำประกัน เป็นจำเลยที่ ๓ ซึ่งในขณะที่ ยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ หนี้ค้ำประกันดังกล่าว ศาลยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่มีการยื่นบัญชีของหนี้สิน แต่ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๕ ศาลมีคำพิพากษาแล้ว ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้แสดงหนี้ดังกล่าวโดยแบ่งตาม ความรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๒ คนละครั้ง หนี้ดังกล่าวนี้ มีทั้งหมด ๑๖,๕๗๓,๒๕๐ บาท แบ่งกัน คนละครั้ง คือ ผู้ถูกร้องกำหนดไว้ว่า หนี้ของตัวเองคือ ๘,๔๘๖,๖๒๕ บาท การแสดงหนี้ดังกล่าว ซึ่งเป็นหนี้ตามคำพิพากษาเช่นเดียวกับกรณีของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช นี้ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นในคดีอื่นมา แสดงว่าผู้ถูกร้องรู้และเข้าใจว่าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลนั้น เป็นหนี้ที่แน่นอน จึงได้แสดงมาในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ ไม่ใช่เป็นหนี้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นหนี้ที่คาดว่า จะเกิดขึ้นในอนาคตแต่อย่างใด แต่หนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ซึ่งเป็นหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องกลับไม่แสดง เพราะเหตุผลที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เกรงว่าถ้าแสดงแล้ว จะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีร้องขັดทรัพย์สินนั่นเอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องทราบอยู่แล้วว่า หนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาถือว่าเป็นหนี้สิน เหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพราะเห็นว่า จะกระทบต่อการต่อสู้คดีในการร้องขอตีทรัพย์สิน ทั้งนี้เพราะคำพิพากษาของศาลฎีกามีตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนจะยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ นอกจากนั้นการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ผู้ถูกร้องได้แจ้งให้ นายสมศักดิ์ อัสวเรขา จัดทำบัญชีหนี้เพิ่มว่าเป็นการ ค้ำประกันหนี้ของบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช รวม ๖ รายการ รวมทั้งเป็นหนี้ค้ำประกันของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ด้วย ในการยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ครั้งที่ ๙ ผู้ถูกร้องแสดงหนี้ซึ่งธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ เช่นกัน แต่หนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันของธนาคาร เครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ผู้ถูกร้องกลับไม่แสดง

ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องรู้และทราบดีถึงการมีหนี้สินดังกล่าวก่อนการยื่นบัญชี ฯ แต่ผู้ถูกร้อง ไม่แสดงหนี้สินนั้นไว้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้สินดังกล่าว จึงเป็นการ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร แจ้งให้ทราบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร แจ้งให้ทราบ มีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้ร้องตรวจพบที่มีการกระทำความผิดดังกล่าว คือวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ